

Ohjaavien ministeriöiden ja Varsinais- Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen välinen tulossopimus vuosille 2025–2028

VARSINAIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUS

0295 022 500

Kirjaamo

www.ely-keskus.fi

PL 236, 20101 Turku

Y-tunnus 2296962-1

kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

Sisällys

1	Strategiset linjaukset.....	3
1.1	Hallitusohjelma.....	3
1.2	Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia-asiakirja.....	3
1.3	Strategisten painopisteiden huomiointi ELY-keskuksen alueella	4
2	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	6
3	Tulostavoitteet.....	8
4	Voimavarojen hallinta.....	26
5	Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset	27
	Liitteet	29

1 Strategiset linjaukset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY-keskukset) edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

ELY-keskusten tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, valtion talousarvioon ja julkisen talouden suunnitelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan ja eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

Lisäksi koko valtionhallintoa koskevat muut strategiat, valtioneuvoston periaatepäätökset ym. keskeiset linjaavat dokumentit huomioidaan soveltuvin osin. Valtion henkilöstöstrategia tarjoaa yhteisen vision ja tavoitteet, ohjaten henkilöstöjohtamisen kehittämistyötä. Jokainen valtion työntekijä toteuttaa strategian tavoitteita ja toimenpiteitä omassa roolissaan ja työssään asiantuntijana, esihenkilönä ja johtajana. Linkki: <https://vm.fi/valtio-tyonantajana/henkilostojohtamisen-tuki/valtion-henkilostostrategia>.

1.1 Hallitusohjelma

Valtion aluehallinnon uudistuksen tavoitteena on vahvistaa yhdenmukaista lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta ja sujuvoittaa lupaprosesseja. Kehittämisen pääperiaatteena on monialaisuus. Ensisijaisesti tämä tarkoittaa lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien kokoamista uuteen perustettavaan monialaiseen virastoon, johon yhdistetään Valvira, Aluehallintovirastot sekä ELY-keskusten Y-vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät. Uudessa virastossa ympäristöön liittyvät lupa- ja valvontatehtävät muodostavat yhden yhtenäisen kokonaisuuden.

ELY-keskusten puitteissa järjestetyn hallinnon osalta lähtökohtana on monialainen valtion aluehallinto, joka koostuu nykyistä vahvemmilta alueilta Elinvoimakeskuksiin. Uudistamisessa huomioidaan käynnissä oleva TE-uudistus. Elinvoimakeskukset ja niiden alueet muodostetaan nykyisten täyden palvelun ELY-keskusten pohjalta mahdollistaen tarvittaessa korkeamman toimipistemäärän. Elinvoimakeskusten määrää voidaan kasvattaa enintään yhdellä elinvoimakeskuksella palveluiden turvaamiseksi molemmilla kansalliskielillä. Edelleen mahdollistetaan elinvoimakeskusten erikoistuminen ja keskinäinen työnjako.

Valtion aluehallinnon uudistamisen osalta valmistelu tehdään niin, että uuden mallin mukaan järjestetty valtion aluehallinto käynnistää toimintansa viimeistään vuoden 2026 alusta. Varmistetaan, ettei muutosvaihe vaaranna käynnissä olevien prosessien sujuvuutta. Uudistamisessa huomioidaan valtionhallinnon tuottavuusohjelma ja toimintamenojen sopeutustarve.

1.2 Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia-asiakirja

Aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten strategia ja toimintaympäristö 2024-2027 on määritelty virastojen yhteisessä strategia-asiakirjassa: "Kestävää tulevaisuutta tekemässä – yhdessä ja lähellä": <https://tem.fi/aluehallintovirastojen-ja-ely-keskusten-strategia-asiakirja>. Strategia ohjaa aluehallinnon virastoja hallitusohjelman toimeenpanossa sekä toiminnan ja rakenteiden uudistamisessa.

Valtion aluehallinnon (aluehallintovirastojen (AVI) ja ELY-keskusten) toimialat ja tehtävät ovat moninaiset. Virastojen tehtäviin kuuluu kehittämistä, rahoittamista, ohjausta ja valvontaa, perusinfrastruktuurin toimivuudesta ja ylläpidosta vastaamista sekä kansalaisten ja yritysten oikeusturvasta ja palveluista huolehtimista. Laajan toimintakentän keskeisimmät tavoitteet on koottu strategia-asiakirjaan yhdeksi yhteiseksi kokonaisuudeksi.

Asiakirjassa strategiset painopisteet on jaettu neljään sisältöalueeseen:

- turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta,
- lisäämme elinvoimaa,

- toteutamme kestäväää ja puhdasta siirtymää ja
- edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta.

Toiminnan kehittämiseksi on asetettu kolme painopistettä:

- hyvinvoiva henkilöstö ja työyhteisö,
- erinomainen asiakaskokemus ja sidosryhmäyhteistyö sekä
- digitalisoidut ja sujuvat prosessit.

Valitut painopisteet toteuttavat hallitusohjelman linjauksia ja niissä heijastuvat myös toimintaympäristön muutos sekä virastojen tehtävät määrittävä lainsäädäntö. Hallitusohjelman mukainen syyskuussa 2023 käynnistynyt valtion aluehallinnon uudistaminen näkyy strategia-asiakirjassa toimintatapalinjauksina: valtion aluehallinto toimii jatkossakin poikkihallinnollisesti ja monialaisesti alueilla, ja lisäksi toimintakykyä pidetään yllä ja toimintaa yhtenäistetään aluehallinnon virastorakenteita uudistettaessa.

Strategia-asiakirjassa on lisäksi kuvattu myös toimintaa koskevat arvot: asiakaslähtöisyys, asiantuntijuus ja yhteistyö.

1.3 Strategisten painopisteiden huomiointi ELY-keskuksen alueella

Elinvoiman lisäämisessä Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tavoitteena on tukea alueen elinkeinoelämän uudistumista, kasvua ja kansainvälistymistä sekä edistää osaavan työvoiman saatavuutta. Elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä tukien ja kuullen tavoitteena on varmistaa mahdollisimman toimivat logistiset yhteydet ja palveluiden saavutettavuus. Liikenteen palvelutasoa nostetaan edistämällä Satakunnan ja Varsinais-Suomen suurten investointitarpeiden toteutusvalmiutta ja perustelemalla niiden merkittävyyttä. Alueen siltojen kuntotilanne on huonontunut jo pidemmän aikaa, siltöjen kunto on alueella koko maata huonompi. Siltojen korjausmääriä pitäisi pitkäjänteisesti nostaa niiden heikkenemisen pysäyttämiseksi, siltöjen kunnolla on oleellinen vaikutus elinkeinoelämän kuljetusten sujuvuudelle ja tehokkuudelle. Lisäksi on varmistettava tieverkon kestävyys ja soveltuvuus energiahankkeiden toteuttamiseksi. Pk-yritysten kasvu- ja kansainvälistymishakuista innovointia ja kehittymistä tavoitellaan vaikuttavin suörin omin toimenpitein ja seudullisten verkostöjen tuella. Rakennerrahasto- ja CAP27 –rahoituksen keskeisenä tavoitteena on kestäväen innovatiivisen tuotekehitystyön, kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen sekä huoltovarmuuden kannalta tärkeän ruokaketjun kestävyöden ja kilpailukyvyn kehittäminen.

Osaavan työvoiman turvaamisessa painopisteinä ovat elinkeinoelämän osaamistarpeiden ennakointi sekä työperäisen maahanmuuton tukeminen. Tavoitteiden saavuttamista tukee ELY-keskuksen aktiivinen verkostötyö. Rooi osaavan työvoiman saatavuuden edistämässä on murroksessa TE2024 -palvelu-uudistuksen myötä, tavoitteena on varmistaa toimivan ja joustavan kuntayhteistyön muodostuminen. Tavoitteet ovat yhteneväisiä Varsinais-Suomen maakuntastrategian kanssa, jonka vision mukaan Varsinais-Suomi on muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta, huomioiden osaamisen ja kotouttamisen tärkeys, jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta sekä puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestäväen kasvun hiilineutraali edelläkävijä. Keskiössä ovat vihreän siirtymän innovaatiot, bio- ja kiertotalouden kannattava liiketoiminta, ilmastokestävä maatalous, sujuvat liikkumISRatkaisut, tehokas kotouttaminen ja jatkuvan oppimisen merkitys muuttuvassa työelämässä. Myös kärkitoimialöjen osaamistarpeiden ennakointia ja osaavan työvoiman saatavuuden kehittämistä sekä korkeakoulujen, yritysten ja yritysverkostöjen sekä julkisen sektorin yhteistyötä korostetaan. Älykkäällä erikoistumisella tuetaan erityisesti tunnistettujen kärkitoimialöjen kehitystä mutta myös laajemmin maakunnan tutkimus- ja innovaatiovalmiuksia. Teemoja käsitellään maakunnan yhteistyöryhmän alaisten monipuoliseen edustukseen pohjautuvien jaostöjen työssä.

Kestäväen ja puhtaan siirtymän toteuttamisen Varsinais-Suomen ELY-keskus huomioi laajasti kaikkien vastuualueiden tehtävissä. Erityisesti siirtymään liittyviä lupaprosesseja vauhdittamaan on Y-vastuualueelle palkattu asiantuntijoita. Varsinais-Suomen ja Satakunnan ELY-keskusten yhteinen ilmasto- ja kiertotaloustiimi osaltaan edistää painopisteeseen liittyvää

tiedonkulkua, osaamisen kasvua sekä ELY-keskuksien yhteisen ilmastotiekartan ja maakuntien ilmastostrategioiden käytännön toimien toteutusta. Hiilineutraaliustavoitteen osalta Varsinais-Suomi ja Satakunta ovat päästökehityksessään valtakunnan kärkimaakuntia. Erityisesti Satakunnassa on käynnissä paljon aurinko- ja tuulienergiaprojekteja. Molemmissa maakunnissa on vireillä myös vety- ja akkuteknologiahankkeita. Erityisenä haasteena on näiden energiahankkeiden laajasta mittakaavasta johtuvat mahdolliset ristiriidat luonnon monimuotoisuustavoitteiden kanssa. Molemmissa maakunnissa erityinen prioriteetti haitallisten päästöjen osalta on, kasvihuonekaasujen vähentämisen lisäksi, maatalouden vesistökuormituksen leikkaaminen. Varsinais-Suomen maakuntastrategian yksi neljästä visiosta on ”puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestävä kasvun hiilineutraali edelläkävijä”. Älykkään erikoistumisen strategiassa korostuu sininen talous, uudistuva teollisuus ja innovatiiviset ruokaketjut. Nämä kirjaukset sopivat luontevasti yhteen AVI-ELY-strategian painopisteen kanssa. Satakunta-strategian ohjaavana periaatteena on ilmastonmuutoksen huomiointi sekä vastuullinen toimintatapa ja ensimmäisenä toimintalinjana Kestävän kasvun Satakunta. Älykkään erikoistumisen strategian painopisteinä ovat muun muassa energiaklusteri, bio- ja kiertotalous sekä sininen talous. Maakuntastrategia on hyvin linjassa AVI-ELY-strategian painopisteen kanssa. Varautumisen ja kokonaisturvallisuuden edistämiseksi Varsinais-Suomen ELY-keskus on aktiivinen verkostotoimija. ELY-keskus osallistuu alueellisen valmiustoimikunnan työskentelyyn ja eri toimijoiden järjestämiin valmiusharjoituksiin. Varautuminen näkyy käytännön valmiustyössä: esillä ovat mm. alkutuotannon elinvoimaisuus, infran toimivuus, ympäristövahinkoihin ja onnettomuuksiin varautuminen, tulvariskien hallinnan varautumisyhteistyö erityisesti Kokemäenjoen vesistössä ja Turun alueella, kuivuusriskien hallinnan yhteistyö Varsinais-Suomessa sekä kyberuhat. Kriittisten prosessien tarkasteluun ja jatkuvuudenhallintaan, omaan harjoitustoimintaan sekä henkilöstön varautumistietoisuuden ja tiedonhallinnan turvallisuuteen panostetaan.

Elinkeinoelämän varautumiseen ELY-keskus osallistuu toimimalla isäntäorganisaationa huoltovarmuusorganisaatioon kuuluvan Lounais-Suomen elinkeinoelämän varautumisyhteistyötoimikunnan (ELVAR) koordinaattorille. Toiminnossa kehitetään elinkeinoelämän varautumista häiriötilanteisiin alue- ja maakuntatasolla sekä edistetään elinkeinoelämän, julkishallinnon ja kolmannen sektorin yhteistoimintaa. Toiminta tähtää osaltaan yhteiskunnan turvallisuusstrategian ja Valtioneuvoston huoltovarmuuspäätöksen tavoitteiden saavuttamiseen. Maakuntastrategiaan ELY-keskuksen toiminnan tavoitteet kytkeytyvät turvallisuuden lähtökohdasta. Strategiassa painotetaan varautumiseen ja turvallisuuteen liittyen syrjäytymisuhkan osalta yhteisöjen sosiaalisen turvallisuuden ja vakauden tarvetta sekä alueelle kiinnittymisen osalta arjen turvallisuutta. Strategian yksi lähtökohdista on myös kriisinkestävyyteen liittyen elinkeinojen ja sosiaalisen resilienssin lisääminen monin eri tavoin. Uhkina on tunnistettu mm. ilmastonmuutokseen eteneminen ja Itämeren muuttuminen rajojen mereksi.

Hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden turvaamisessa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tavoitteina korostuvat vastuu elinympäristöstä ja lakisääteisten palvelujen toimivuudesta. Asiakaspalvelussa varmistetaan asiakkaiden yhdenvertaiset edellytykset saada tarvitsemaansa palvelua. Toteutettava viranomaisvalvonta pohjautuu asiantuntevaan ja tasapuoliseen työskentelyyn. ELY-keskuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen arvioinnin pohjalta on hyväksytty kehittämistoimenpiteitä niin viranomaispalvelujen tarjoamiseen kuin omaan sisäiseen toimintaan liittyen. TE2024 palvelu-uudistuksen myötä vahvistamme ja kehitämme kuntayhteistyötä maahanmuuttoon liittyvän onnistuneen kotoutumisen varmistamisessa. ELY-keskus edistää työelämän laatua ja tuottavuutta yrityksissä ja työorganisaatioissa yhdessä alueellisten työelämätoimijoiden kanssa. Työelämän alueellisen kehittämisverkoston kautta ELY-keskuksen tavoitteena on edistää työelämän kehittämistoimintaa alueella ja tuoda alueet osaltaan mukaan valtakunnalliseen työelämän kehittämisen yhteistyöhön. Varsinais-Suomen maakuntastrategian visiona on yhteisöllinen maakunta, joka tarjoaa jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia. Tähän liittyvät mm. tavoitteet väestöryhmien potentiaalin tunnistamisesta ja saavutettavasta palveluverkostosta. ”Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta” -visiossa tavoitteena on, että asukkailla on perustaidot- ja tiedot vaikuttavaan kansalaisuuteen. Toteutuakseen tämä tarvitsee mm. julkisen sektorin vahvaa vuorovaikutusosaamista ja kykyä tuottaa selkeäkielistä tietoa”.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

ELY-keskukset toteuttavat osaltaan seuraavia valtion talousarviossa 2025 pääluokkatasolla asetettuja vaikuttavuustavoitteita (suluissa ministeriö, jonka pääluokassa tavoite on asetettu):

- *Koulutus- ja osaamistaso nousee, koulutus vastaa työelämän tarpeisiin (OKM)*
- *TKI –toiminta parantaa elinkeinotoiminnan tuottavuutta, kasvua ja kansainvälisyyttä (OKM)*
- *Taiteellisen ja muun luovan työn tekemisen edellytykset parantuvat ja tuotannon sekä jakelun muodot monipuolistuvat (OKM)*
- *Elinkeinoelämä uudistuu ja alueiden elinvoima vahvistuu (TEM)*
 - *Viennin kotimainen arvonlisäbruttovienti*
 - *Investointien muutos vuoden takaisesta*
 - *T&k-menot/BKT*
- *Työllisyys kasvaa ja osaavan työvoiman saatavuus paranee (TEM)*
 - *Työllisyysaste, 15—64-v.*
 - *Työttömyysaste, 15—74-v.*
 - *Ulkomailla syntyneiden työllisyysaste (%)*
- *Puhtaat investoinnit edistävät ilmastotavoitteita (TEM)*
 - *Fossiilivapaan energian osuus kokonaiskulutuksesta*
- *Elinympäristöt ja uudet ratkaisut tukevat sujuvaa arkea kaikissa elämäntilanteissa (YM)*
- *Hiilinegatiivinen Suomi on pysäyttänyt luontokadon ja saastumisen (YM)*
- *Vihreä siirtymä on kasvun perusta (YM)*
- *Yhteiskunnallinen päätöksenteko ohjaa vihreään siirtymään (YM)*
- *Digitalisaatio ja datatalous ovat luoneet kestävästä kasvusta sekä vahvistaneet luottamusyhteiskuntaa (LVM)*
- *Tietopohjaiset liikenteen palvelut ovat tehokkaita ja vastaavat asiakkaiden tarpeisiin (LVM)*
- *Digitaaliset yhteydet ja liikennejärjestelmä ovat parantaneet Suomen kilpailukykyä sekä kansainvälistä saavutettavuutta (LVM)*
- *Tulevaisuuden liikennejärjestelmä on rakentunut turvallisesti, tietopohjaisesti ja kestävästi (LVM)*
- *Monipuolinen yritystoiminta sekä menestyvä maaseutu ja saaristo, monipaikkaisuus ja yhteistyöverkostot vahvistavat yhteiskuntaa (MMM)*
- *Luotettavat ja laajakäyttöiset paikka-, kiinteistö- ja huoneistotiedot mahdollistavat uutta liiketoimintaa ja turvaavat omistusta (MMM)*
- *Kokonaiskestävän ruokajärjestelmän huoltovarmuus sekä kilpailu- ja häiriönsietokyky paranevat (MMM)*
- *Kestävä luonnonvaratalous turvaa huoltovarmuutta, korvaa uusiutumattomien raaka-aineiden ja energian käyttöä sekä edistää hyvinvointia luonnosta ja luonnolle (MMM)*

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista osaltaan tukevat ELY-keskusten tulossopimuksen tulostavoitteet kootaan AVI ja ELY –strategian painopisteiden mukaisesti neljän ilmiölähtöisen ylätason tavoitteen alle. Nämä ylätason tavoitteet ovat seuraavat:

- Lisäämme elinvoimaa
- Toteutamme kestävästä ja puhdasta siirtymää
- Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta
- Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Tulostavoitekokonaisuudet viedään soveltuvien osien AVI ja ELY –strategian tavoitteiden mukaisten väliotsikoiden alle. Henkilöstöä, digitalisaatiota ja muuta virastojen oman toiminnan kehittämistä koskeva tavoitteisto on pääasiassa koottu omiin kokonaisuuksiinsa lukuihin kolme ja neljä.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä keskenään sekä valtakunnallisten ja alueellisten kumppaniverkostojen kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestäväää kasvua, puhdasta siirtymää sekä varautumista ja kokonaisturvallisuutta. Toiminnot edistävät myös hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta.

ELY-keskukset ja KEHA-keskus edistävät yhteistyössä keskenään sekä tulosohjausta koordinoivan ministeriön kanssa yhteisen digitaalisuuden edistämisen päämäärän ja palvelulupauksen toteuttamista: "Tuotetut digitaaliset palvelut ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia".

ELY-keskukset ja KEHA-keskus edistävät yhteistyössä keskenään sekä tulosohjausta koordinoivan ministeriön kanssa tietojohdamisen tavoitetilan toteutumista. "Tietojohdamisen tavoitteena on tiedon järjestelmällinen hyödyntäminen valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa."

ELY-keskukset toimeenpaneavat osaltaan Suomen kestäväen kasvun ohjelmaa varmistaen ohjelman toimeenpanon tuloksellisuuden ja lainmukaisuuden RRF-toimeenpanon edellyttämillä tukiviranomaisen vastuilla, joista säädetään laissa EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta (537/2022).

3 Tulostavoitteet

Tässä luvussa esitellään ELY-keskuksen tulostavoitteet. Tulostavoitekokonaisuudet on soveltuvin osin viety AVI ja ELY –strategian tavoitteiden mukaisten väliotsikoiden alle. Tulostavoitteiden toteutumista seurataan puolivuositain liikennevalomallia hyödyntäen (kts. tarkemmin luku 5). Lisäksi tulossopimuksen liitteessä 1 (Täydentävät seurantamittarit) on mainittu ne mittarit, joiden kehitystä seurataan tulostavoitteiden toteutumisen seurannan yhteydessä. Hallitusohjelman mukaisesta aluehallintouudistuksesta johtuen ELY-keskukset eivät aseta tavoitetasoja vuodelle 2028.

Lisäämme elinvoimaa

Uudistuva, kasvava, monipuolistuva ja kansainvälistyvä elinkeinotoiminta

Alueen yritysten kasvua ja työllistämisen edellytyksiä on vahvistettu

Tavoite 2025 Vuoden 2025 keskeisenä tavoitteena on toimivan ja joustavan yhteistyön varmistaminen työllisyysalueiden kanssa liittyen yritysten kasvun ja työllistämisedellytysten tukemiseen.

Kehittämisyhteistyöllä (EAKR) ja maaseuturahoituksella vahvistetaan ja aktivoidaan pienten yritysten (ml. Mittelstand) kasvua ja työllistämisen edellytyksiä kehittämisen ja investointien tukemisella huomioiden myös omistajavaihdostilanteessa olevat yritykset. Luovien alojen työllisyys- ja kasvupotentiaalia tuetaan jakamalla tietoa rahoitusmahdollisuuksista yhteistyössä verkostojen kanssa. Vahvistetaan PK-yritysten rekrytointiosaamista erityisesti maahanmuuttajataustaisten ja ulkomaisen rekrytoinnin osalta.

ELY-keskus tunnistaa oman alueensa luovan alan ja kulttuurin elinvoimatekijät sekä liiketoiminta-alueet edistäen yritys- ja kehityshanketuilla mm. Varsinais-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman mukaisesti ruoka- ja kulttuurimatkailun sekä ruokatapahtumien kehittämistä alueella.

ELY-keskus huomioi taiteen ja kulttuurin osallistavan käytön mahdollisuudet kotouttamisen kentällä tukemalla asiakasohjausta. ELY-keskus osallistuu aktiivisesti luovien alojen osaamistarpeiden ennakointiin osana Ennakointiakatemian toimintaa.

ELY-keskus aktivoi yrityksiä TKI-toimintaan ja kasvuun hyödyntäen erityisesti Team Finland verkoston toimijoiden palveluita ja rahoitusmahdollisuuksia.

Tavoite 2026 Hyödynnämme tehokkaasti (EAKR) kehittämisavustusta ja maaseutuohjelmalla (CAP) rahoitusmahdollisuuksia yritysten kasvun tukemiseen huomioiden myös omistajavaihdostilanteessa olevat yritykset. Luovien alojen työllisyys- ja kasvupotentiaalia tuetaan jakamalla tietoa rahoitusmahdollisuuksista yhteistyössä verkostojen kanssa. Edistetään hallitusohjelman tavoitetta kasvuhakuisten keskusurten yrittäjävetoisten yritysten (ns. Mittelstand) määrän kaksinkertaistamisesta vuoteen 2030 mennessä. Tuetaan ja aktivoidaan pienten yritysten kasvua ja siirtymää pienistä keskusurista. Vahvistetaan PK-yritysten rekrytointiosaamista erityisesti maahanmuuttajataustaisten ja ulkomaisen rekrytoinnin osalta.

ELY-keskus tunnistaa oman alueensa luovan alan ja kulttuurin elinvoimatekijät sekä liiketoiminta-alueet edistäen yritys- ja kehityshanketuilla mm. Varsinais-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman mukaisesti ruoka- ja kulttuurimatkailun sekä ruokatapahtumien kehittämistä alueella.

ELY-keskus huomioi taiteen ja kulttuurin osallistavan käytön mahdollisuudet kotouttamisen kentällä myöhemmin tarkentuvien toimenpitein.

ELY-keskus aktivoi yrityksiä TKI-toimintaan ja kasvuun hyödyntäen erityisesti Team Finland verkoston toimijoiden palveluita ja rahoitusmahdollisuuksia.

Tavoite 2027 Hyödynnämme tehokkaasti (EAKR) kehittämisavustusta ja maaseutuohjelmalla (CAP) rahoitusmahdollisuuksia yritysten kasvun tukemiseen huomioiden myös omistajavaihdostilanteessa olevat yritykset. Luovien alojen työllisyys- ja kasvupotentiaalia tuetaan jakamalla tietoa rahoitusmahdollisuuksista yhteistyössä verkostojen kanssa. Edistetään hallitusohjelman tavoitetta kasvuhakuisten keskusurten yrittäjävetoisten yritysten (ns. Mittelstand) määrän

kaksinkertaistamisesta vuoteen 2030 mennessä. Tuetaan ja aktivoidaan pienten yritysten kasvua ja siirtymää pienistä keskisuuriin. Vahvistetaan PK-yritysten rekrytointiosaamista erityisesti maahanmuuttajataustaisten ja ulkomaisen rekrytoinnin osalta.

ELY-keskus tunnistaa oman alueensa luovan alan ja kulttuurin elinvoimatekijät sekä liiketoiminta-alueet edistäen yritys- ja kehityshanketuilla mm. Varsinais-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman mukaisesti ruoka- ja kulttuurimatkailun sekä ruokatahtumien kehittämistä alueella.

ELY-keskus huomioi taiteen ja kulttuurin osallistavan käytön mahdollisuudet kotouttamisen kentällä myöhemmin tarkentuvien toimenpitein

ELY-keskus aktivoi yrityksiä TKI-toimintaan ja kasvuun hyödyntäen erityisesti Team Finland verkoston toimijoiden palveluita ja rahoitusmahdollisuuksia.

ELY-keskusten yritysrahoitusta (yrityksen kehittämisavustus ja maaseudun yritysrahoitus) saaneiden yritysten liikevaihto kasvaa

Mittayksikkö liikevaihtokerroin

Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
	≥ 9	≥ 9	≥ 9	

Maaseutu- ja biotalousyritykset ovat kehittäneet toimintaansa CAP –suunnitelman toimenpiteitä hyödyntäen

Mittayksikkö kpl

Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
	≥ 76	≥ 98	≥ 72	

Kansainvälistä osaamista hyödyntämällä edistetään yritysten kasvua ja kansainvälistymistä

Tavoite 2025	ELY-keskus on aktiivisessa yhteistyössä kuntien työllisyysalueiden kv-toimijoiden kanssa hyödyntäen mm. KEHA ja Work in Finland yhteistyötä palvelu- ja tapahtumatuotannossa. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Turun kaupungin maakunnallisella yhteishankkeella (Purje-hanke ESR+) rakennetaan toimintatapoja yritysten valmiuksiin vastaanottaa kv-taustaisia osaajia ja työvoimaa.
Tavoite 2026	Yhteistyö kuntien työllisyysalueiden kv-toimijoiden kanssa, KEHA yhteistyö, WinF. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Turun kaupungin maakunnallisella yhteishankkeella (Purje-hanke ESR+) edistetty ja luotu toimintatapoja yritysten valmiuksiin vastaanottaa kv-taustaisia osaajia ja työvoimaa.
Tavoite 2027	Yhteistyö kuntien työllisyysalueiden kv-toimijoiden kanssa, KEHA yhteistyö, WinF. Varsinais-Suomen ELY-keskuksen ja Turun kaupungin maakunnallisella yhteishankkeella (Purje-hanke ESR+) edistetty ja luotu toimintatapoja yritysten valmiuksiin vastaanottaa kv-taustaisia osaajia ja työvoimaa.

Verkosto- ja kumppanuusyhteistyö on alueellisesti ja valtakunnallisesti vaikuttavaa

Tavoite 2025	Verkosto- ja kumppanuus toiminta on alueellisesti ja valtakunnallisesti kehittynyt ja verkostokumppanien osaaminen käytettävissä olevista palveluista on lisääntynyt. Lisääntyvässä määrin asiakkaat ohjautuvat osuvammin ja tehokkaammin soveltuviin palveluihin. Kehittyneet kumppanuusverkostot synnyttävät asiakkaita hyödyttävää ja vaikuttavaa hanketoimintaa. Uudet kuntavetoiset työllisyysneuvonantolueet integroituneet kumppanuusverkostoihin mukaan. Osaamisen yhteys työllisyyteen on selvä ja TE 2024 muutokset vaikuttavat myös ELYssä tehtävän osaamiseen liittyvän työn painopisteisiin, tehtäviin, yhteistyöhön ja verkostoihin. ELY-keskus huomioi TE24-muutoksen vaikutukset alueelliseen yhteistyöhön, jotta jatkossakin löytyy oikeat yhteistyökumppanit, joiden kanssa pystytään tukemaan alueen työllisyyden kehittämistä osaamisen lisäämisellä ja työnvälityksen tehokkuudella. Verkosto- ja kumppanuusyhteistyötä kehitetään ja vahvistetaan osallistamalla aktiivisesti mm. maakuntaohjelmien päivitystyöhön.
Tavoite 2026	Verkosto- ja kumppanuus toiminta on alueellisesti ja valtakunnallisesti kehittynyt ja verkostokumppanien osaaminen käytettävissä olevista palveluista on lisääntynyt. Lisääntyvässä määrin asiakkaat ohjautuvat osuvammin ja tehokkaammin soveltuviin palveluihin. Kehittyneet kumppanuusverkostot synnyttävät asiakkaita hyödyttävää ja vaikuttavaa hanketoimintaa. Kuntavetoiset työllisyysneuvonantolueet integroituneet kumppanuusverkostoihin mukaan. Verkosto- ja kumppanuusyhteistyötä kehitetään ja vahvistetaan osallistamalla aktiivisesti mm. maakuntaohjelmien päivitystyöhön. Elinvoimakeskukset työstävät oman roolinsa koko Lounais-Suomen toiminta-alueellaan eri verkostoissa

Tavoite 2027	Verkosto- ja kumppanuus toiminta on alueellisesti ja valtakunnallisesti kehittynyt ja verkostokumppanien osaaminen käytettävissä olevista palveluista on lisääntynyt. Lisääntyvässä määrin asiakkaat ohjautuvat osuvammin ja tehokkaammin soveltuviin palveluihin. Kehittyneet kumppanuusverkostot synnyttävät asiakkaita hyödyttävää ja vaikuttavaa hanketoimintaa. Kuntavetoiset työllisyydenhoidonalueet integroituneet kumppanuusverkostoihin mukaan. Verkosto- ja kumppanuusyhteistyötä kehitetään ja vahvistetaan osallistumalla aktiivisesti mm. maakuntaohjelmien päivitystyöhön. Elinvoimakeskus kehittää edelleen verkostoyhteistyötään.
--------------	--

Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (maaseudut, saaristot, kaupungit)

Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (maaseutualueet)

Tavoite 2025	Maaseudun yritysrahoitusta kohdennamme alueellisen CAP-suunnitelman mukaisesti painopisteinä alkutuotanto, ruokaketjun ja elintarvikejalostuksen kehittäminen, maaseutu- ja saaristomatkatilau ja maaseudun monipuolinen yritysrahoitus. Ruokaketjun ja matkailun kehittämisessä hyödynnetään alueen erityisiä vahvuuksia, johtavaa asemaamme ruokamaakuntana ja saariston sekä kulttuuritarjonnan vetovoimaa. Matkailun kehittämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä Varsinais-Suomen Liiton matkailun tiekartan 2.0 tavoitteiden kanssa. Vahvistamme maaseudun yritysten toimijuutta sekä liiketoimintamahdollisuuksia osana Varsinais-Suomen meriklusteria. Leader-ryhmien rooli on keskeinen maaseudun yritystoiminnan monipuolistajana ja uusien avauksien mahdollistajana. EAKR kehittämis- avustuksella rahoitamme PK-yritysten innovatiivisia kehittämishankkeita. Kalatalouden rahoituksen myötä elinkeinokalatalous monipuolistuu ja kotimaisen kalan käyttö lisääntyy hallitusohjelman mukaisesti. Kalatalouden yritystoiminnan vastuullisuuden varmistamiseksi tehostetaan Itämeren alueella yhteisen kalastuspolitiikan valvontaa EU:n uudistuneen lainsäädännön mukaisesti ja modernin teknologian mahdollisuudet hyödyntäen. Jatkamme yhteistyötä maakunnan liiton kanssa esim. uusimpien liiketoimintaekosysteemien edistämiseksi. Numeerinen tavoitetaso: maaseudun yritysrahoitus/tuetut yritykset 39 kpl.
Tavoite 2026	Maaseudun yritysrahoitusta kohdennamme alueellisen CAP-suunnitelman mukaisesti painopisteinä alkutuotanto, ruokaketjun ja elintarvikejalostuksen kehittäminen, maaseutu- ja saaristomatkatilau ja maaseudun monipuolinen yritysrahoitus. Ruokaketjun ja matkailun kehittämisessä hyödynnetään alueen erityisiä vahvuuksia, johtavaa asemaamme ruokamaakuntana ja saariston sekä kulttuuritarjonnan vetovoimaa. Matkailun kehittämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä Varsinais-Suomen Liiton matkailun tiekartan 2.0 tavoitteiden kanssa. Vahvistamme maaseudun yritysten toimijuutta sekä liiketoimintamahdollisuuksia osana Varsinais-Suomen meriklusteria. Leader-ryhmien rooli on keskeinen maaseudun yritystoiminnan monipuolistajana ja uusien avauksien mahdollistajana. EAKR kehittämis- avustuksella rahoitamme PK-yritysten innovatiivisia kehittämishankkeita. Kalatalouden rahoituksen myötä elinkeinokalatalous monipuolistuu ja kotimaisen kalan käyttö lisääntyy hallitusohjelman mukaisesti. Kalatalouden yritystoiminnan vastuullisuuden varmistamiseksi tehostetaan Itämeren alueella yhteisen kalastuspolitiikan valvontaa EU:n uudistuneen lainsäädännön mukaisesti ja modernin teknologian mahdollisuudet hyödyntäen. Jatkamme yhteistyötä maakunnan liiton kanssa esim. uusimpien liiketoimintaekosysteemien edistämiseksi. Numeerinen tavoitetaso: maaseudun yritysrahoitus/tuetut yritykset 43 kpl.
Tavoite 2027	Maaseudun yritysrahoitusta kohdennamme alueellisen CAP-suunnitelman mukaisesti painopisteinä alkutuotanto, ruokaketjun ja elintarvikejalostuksen kehittäminen, maaseutu- ja saaristomatkatilau ja maaseudun monipuolinen yritysrahoitus. Ruokaketjun ja matkailun kehittämisessä hyödynnetään alueen erityisiä vahvuuksia, johtavaa asemaamme ruokamaakuntana ja saariston sekä kulttuuritarjonnan vetovoimaa. Matkailun kehittämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä Varsinais-Suomen Liiton matkailun tiekartan 2.0 tavoitteiden kanssa. Vahvistamme maaseudun yritysten toimijuutta sekä liiketoimintamahdollisuuksia osana Varsinais-Suomen meriklusteria. Leader-ryhmien rooli on keskeinen maaseudun yritystoiminnan monipuolistajana ja uusien avauksien mahdollistajana. EAKR kehittämis- avustuksella rahoitamme PK-yritysten innovatiivisia kehittämishankkeita. Kalatalouden rahoituksen myötä elinkeinokalatalous monipuolistuu ja kotimaisen kalan käyttö lisääntyy hallitusohjelman mukaisesti. Kalatalouden yritystoiminnan vastuullisuuden varmistamiseksi tehostetaan Itämeren alueella yhteisen kalastuspolitiikan valvontaa EU:n uudistuneen lainsäädännön mukaisesti ja modernin teknologian mahdollisuudet hyödyntäen. Jatkamme yhteistyötä maakunnan liiton kanssa esim. uusimpien liiketoimintaekosysteemien edistämiseksi. Numeerinen tavoitetaso: maaseudun yritysrahoitus/tuetut yritykset 44 kpl.

Alueiden elinkeinorakenne on monipuolistunut (kaupunkialueet)

Tavoite 2025	Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tavoitteena on edistää pk-yritysten ja startup-yritysten kansainvälistymistä, mikä osaltaan tukee elinkeinorakenteen monipuolistumista alueen kaupunkialueilla. Erityinen painopiste on rohkeiden uusien liiketoiminta-avauksien tukemisessa, jolloin ELY-keskus tarjoaa neuvontaa, rahoitusta ja kasvupalveluja pk-yrityksille kansainvälistymisen alkuvaiheessa. Matkailuliiketoiminnan kehittämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä Varsinais-Suomen Liiton matkailun tiekartan 2.0 tavoitteiden kanssa. Startup-yrityksiä perustetaan pääasiassa kaupunkialueille, ja alueellamme startup-yritysten määrä on yleisen trendin mukaisesti laskenut. ELY-keskus tukee näiden kasvuhakuisten yritysten liiketoimintamahdollisuuksia yhteistyössä Team Finland -verkoston ja alueen kehittämissyhtiöiden, kuten Business Turun ja YritysSalon, kanssa. Tavoitteena on edistää lupaavien startup-yritysten kansainvälistymistä, kasvu- ja liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämistä, sekä luoda edellytyksiä kansainvälisesti kilpailukykyisten ratkaisujen kehittämiselle ja kaupallistamiselle. Alueella potentiaalisia edelleen kasvavia toimialoja ovat mm. lääke- ja terveysteknologia sekä ICT ja digitaaliset ratkaisut. Proaktiivisella neuvonnalla, sidosryhmäyhteistyöllä ja tehokkaalla asiakasohjauksella ELY-keskus kohdentaa käytettävissä olevat valtuudet tarkoituksenmukaisesti laadukkaisiin kansainvälistymistä tavoitteleviin hankkeisiin, mukaan lukien TKI- ja investointihankkeisiin. Valtuustilanteen mahdollistaessa yrityksen kehittämisavustuksia ohjataan erityisesti kaupunkialueilla sijaitseviin valmistavan teollisuuden tuotannollisiin investointeihin. Tällä tavoin edistämme teollisten yritysten tuottavuutta, kansainvälistä kilpailukykyä sekä tuotannon vähähiilisyyttä. ELY-keskus tunnistaa ja aktivoi tuotannollisia investointeja tekeviä yrityksiä soveltuvien rahoitusmahdollisuuksien, kuten Finnveran ja muiden Team Finland -toimijoiden, piiriin. Lisäksi ELY-keskus tunnistaa ja aktivoi yrittäjäomisteisia, keskisuuria tai midcap-kokoluokan yrityksiä (Mittelstand), sekä tähän kokoluokkaan potentiaalisia kasvavia ja ohjaa ne oikeiden Team Finland-palveluiden piiriin.
Tavoite 2026	Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tavoitteena on edistää pk-yritysten ja startup-yritysten kansainvälistymistä, mikä osaltaan tukee elinkeinorakenteen monipuolistumista alueen kaupunkialueilla. Erityinen painopiste on rohkeiden uusien liiketoiminta-avauksien tukemisessa, jolloin ELY-keskus tarjoaa neuvontaa, rahoitusta ja kasvupalveluja pk-yrityksille kansainvälistymisen alkuvaiheessa. Matkailuliiketoiminnan kehittämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä Varsinais-Suomen Liiton matkailun tiekartan 2.0 tavoitteiden kanssa. Startup-yrityksiä perustetaan pääasiassa kaupunkialueille, ja alueellamme startup-yritysten määrä on yleisen trendin mukaisesti laskenut. ELY-keskus tukee näiden kasvuhakuisten yritysten liiketoimintamahdollisuuksia yhteistyössä Team Finland -verkoston ja alueen kehittämissyhtiöiden, kuten Business Turun ja YritysSalon, kanssa. Tavoitteena on edistää lupaavien startup-yritysten kansainvälistymistä, kasvu- ja liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämistä, sekä luoda edellytyksiä kansainvälisesti kilpailukykyisten ratkaisujen kehittämiselle ja kaupallistamiselle. Alueella potentiaalisia edelleen kasvavia toimialoja ovat mm. lääke- ja terveysteknologia sekä ICT ja digitaaliset ratkaisut. Proaktiivisella neuvonnalla, sidosryhmäyhteistyöllä ja tehokkaalla asiakasohjauksella ELY-keskus kohdentaa käytettävissä olevat valtuudet tarkoituksenmukaisesti laadukkaisiin kansainvälistymistä tavoitteleviin hankkeisiin, mukaan lukien TKI- ja investointihankkeisiin. Valtuustilanteen mahdollistaessa yrityksen kehittämisavustuksia ohjataan erityisesti kaupunkialueilla sijaitseviin valmistavan teollisten yritysten tuottavuutta, kansainvälistä kilpailukykyä sekä tuotannon vähähiilisyyttä. ELY-keskus tunnistaa ja aktivoi tuotannollisia investointeja tekeviä yrityksiä soveltuvien rahoitusmahdollisuuksien, kuten Finnveran ja muiden Team Finland -toimijoiden, piiriin. Lisäksi ELY-keskus tunnistaa ja aktivoi yrittäjäomisteisia, keskisuuria tai midcap-kokoluokan yrityksiä (Mittelstand), sekä tähän kokoluokkaan potentiaalisia kasvavia ja ohjaa ne oikeiden Team Finland-palveluiden piiriin.
Tavoite 2027	Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tavoitteena on edistää pk-yritysten ja startup-yritysten kansainvälistymistä, mikä osaltaan tukee elinkeinorakenteen monipuolistumista alueen kaupunkialueilla. Erityinen painopiste on rohkeiden uusien liiketoiminta-avauksien tukemisessa, jolloin ELY-keskus tarjoaa neuvontaa, rahoitusta ja kasvupalveluja pk-yrityksille kansainvälistymisen alkuvaiheessa. Matkailuliiketoiminnan kehittämistä tehdään tiiviissä yhteistyössä Varsinais-Suomen Liiton matkailun tiekartan 2.0 tavoitteiden kanssa. Startup-yrityksiä perustetaan pääasiassa kaupunkialueille, ja alueellamme startup-yritysten määrä on yleisen trendin mukaisesti laskenut. ELY-keskus tukee näiden kasvuhakuisten yritysten liiketoimintamahdollisuuksia yhteistyössä Team Finland -verkoston ja alueen kehittämissyhtiöiden, kuten Business Turun ja YritysSalon, kanssa. Tavoitteena on edistää lupaavien startup-yritysten kansainvälistymistä, kasvu- ja liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämistä, sekä luoda edellytyksiä kansainvälisesti kilpailukykyisten ratkaisujen kehittämiselle ja kaupallistamiselle. Alueella potentiaalisia

edelleen kasvavia toimialoja ovat mm. lääke- ja terveysteknologia sekä ICT ja digitaaliset ratkaisut.

Proaktiivisella neuvonnalla, sidosryhmäyhteistyöllä ja tehokkaalla asiakasohjauksella ELY-keskus kohdentaa käytettävissä olevat valtuudet tarkoituksenmukaisesti laadukkaisiin kansainvälistymistä tavoitteleviin hankkeisiin, mukaan lukien TKI- ja investointihankkeisiin. Valtuustilanteen mahdollistaessa yrityksen kehittämisavustuksia ohjataan erityisesti kaupunkialueilla sijaitseviin valmistavan teollisten yritysten tuottavuutta, kansainvälistä kilpailukykyä sekä tuotannon vähähiilisyttä.

ELY-keskus tunnistaa ja aktivoi tuotannollisia investointeja tekeviä yrityksiä soveltuvien rahoitusmahdollisuuksien, kuten Finnveran ja muiden Team Finland -toimijoiden, piiriin. Lisäksi ELY-keskus tunnistaa ja aktivoi yrittäjäomisteisia, keskisuuria tai midcap-kokoluokan yrityksiä (Mittelstand), sekä tähän kokoluokkaan potentiaalisia kasvavia ja ohjaa ne oikeiden Team Finland-palveluiden piiriin.

TF-kansainvälistymispalveluihin (ml. kansainväliset rekrytointipalvelut) aktivoitujen ja osuviin kansainvälistymispalveluihin ohjattujen yritysten määrä kasvaa

ELY-keskusten liidit muille toimijoille

Mittayksikkö	kpl				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 50	≥ 50	≥ 55	

Kasvu CRM:ään kirjatut kv.neuvonnat

Mittayksikkö	kpl				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 110	≥ 110	≥ 120	

Kasvavat tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostukset kaikilla alueilla

TKI-toimintaan liittyvä yritysten, korkeakoulujen ja muiden innovaatiotoimijoiden välinen yhteistyö on vahvistunut

Tavoite 2025 Yhdessä maakunnallisten yrityspalvelutoimijoiden kanssa osallistumme alueellisen TKI-tiekartan sekä Älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanoon maakunnan innovaatioekosysteemin vahvistamiseksi. Tuotamme ajankohtaista tietoa maakunnan TKI-ekosysteemin toimijoille eri TF-toimijoiden rahoitus- ja palveluratkaisuista. Neuvonta- ja sidosryhmätyössä huomioidaan alueelliset rahoitus- ja palvelumahdollisuudet, kuten Business Turun ohjelmat ja Teknologia kampus Turku (Turun TKI-palvelu ja TKI-seteli). ELY-keskus on TF-verkoston ja erityisesti korkeakoulujen sekä alueen muiden yrityspalvelutoimijoiden kanssa tuottamassa ja tukemassa alueen PK-yritysten TKI-toimintaa erilaisten informaatio- ja verkostotapahtumien kautta järjestäen 3–4 tilaisuutta, joissa yhtenä teemana on puhtaan siirtymän edistäminen. TKI-verkostoyhteistyötä vahvistetaan Y-vastuualueen asiantuntemuksella.

Maaseuturahoituksen avulla mahdollistetaan alueen vahvan tiede- ja korkeakouluverkoston sekä elinkeinoelämän yhteistyötä niin laajoissa kehittämishankkeissa kuin yrityskohtaisesti. CAP-suunnitelman yleishyödyllisissä kehittämishankkeissa, ml. yritysryhmähankkeet ja EIP, suositaan toimintamalleja, jotka jalkauttavat innovaatioita ja parhaita käytäntöjä maaseudun yrityksiin osana hankkeen toimintaa. Maaseutuyritysten kehittämishankkeiden tukeminen on keskeinen osa CAP-suunnitelman yritystukia sekä ELY-keskuksen että Leader-toimintatavan kautta.

Kalataloudessa edistämme alkutuotannon (kaupallinen kalastus, vesiviljely) uudistumista, innovaatioita ja ympäristönäkökohtien huomioimista painottaen.

Tavoite 2026 Yhdessä maakunnallisten yrityspalvelutoimijoiden kanssa osallistumme alueellisen TKI-tiekartan sekä Älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanoon maakunnan innovaatioekosysteemin vahvistamiseksi. Tuotamme ajankohtaista tietoa maakunnan TKI-ekosysteemin toimijoille eri TF-toimijoiden rahoitus- ja palveluratkaisuista. Neuvonta- ja sidosryhmätyössä huomioidaan alueelliset rahoitus- ja palvelumahdollisuudet, kuten Business Turun ohjelmat ja Teknologia kampus Turku (Turun TKI-palvelu ja TKI-seteli). Elinvoimakampus on TF-verkoston ja erityisesti korkeakoulujen sekä alueen muiden yrityspalvelutoimijoiden kanssa tuottamassa ja tukemassa alueen PK-yritysten TKI-toimintaa erilaisten informaatio- ja verkostotapahtumien kautta järjestäen 3–4 tilaisuutta, joissa yhtenä teemana on puhtaan siirtymän edistäminen. TKI-verkostoyhteistyötä vahvistetaan Y-vastuualueen

asiantuntemuksella.

Maaseuturahoituksen avulla mahdollistetaan alueen vahvan tiede- ja korkeakouluverkoston sekä elinkeinoelämän yhteistyötä niin laajoissa kehittämishankkeissa kuin yrityskohtaisesti. CAP-suunnitelman yleishyödyllisissä kehittämishankkeissa, ml yritysryhmähankkeet ja EIP, suositaan toimintamalleja, jotka jalkauttavat innovaatioita ja parhaita käytäntöjä maaseudun yrityksiin osana hankkeen toimintaa. Maaseutuyritysten kehittämishankkeiden tukeminen on keskeinen osa CAP-suunnitelman yritystukia sekä ELY-keskuksen että Leader-toimintatavan kautta.

Kalataloudessa edistämme alkutuotannon (kaupallinen kalastus, vesiviljely) uudistumista, innovaatioita ja ympäristönäkökohtien huomioimista painottaen.

Tavoite 2027

Yhdessä maakunnallisten yrityspalvelutoimijoiden kanssa osallistumme alueellisen TKI-tiekartan sekä Älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanoon maakunnan innovaatioekosysteemin vahvistamiseksi. Tuotamme ajankohtaista tietoa maakunnan TKI-ekosysteemin toimijoille eri TF-toimijoiden rahoitus- ja palveluratkaisuista. Neuvonta- ja sidosryhmätyössä huomioidaan alueelliset rahoitus- ja palvelumahdollisuudet, kuten Business Turun ohjelmat ja Teknologia kampus Turku (Turun TKI- palvelu ja TKI-seteli). Elinvoimakeskus on TF-verkoston ja erityisesti korkeakoulujen sekä alueen muiden yrityspalvelutoimijoiden kanssa tuottamassa ja tukemassa alueen PK-yritysten TKI-toimintaa erilaisten informaatio- ja verkostotapahtumien kautta järjestäen 3–4 tilaisuutta, joissa yhtenä teemana on puhtaan siirtymän edistäminen. TKI- verkostoyhteistyötä vahvistetaan Y-vastuualueen asiantuntemuksella.

Maaseuturahoituksen avulla mahdollistetaan alueen vahvan tiede- ja korkeakouluverkoston sekä elinkeinoelämän yhteistyötä niin laajoissa kehittämishankkeissa kuin yrityskohtaisesti. CAP-suunnitelman yleishyödyllisissä kehittämishankkeissa, ml yritysryhmähankkeet ja EIP, suositaan toimintamalleja, jotka jalkauttavat innovaatioita ja parhaita käytäntöjä maaseudun yrityksiin osana hankkeen toimintaa. Maaseutuyritysten kehittämishankkeiden tukeminen on keskeinen osa CAP-suunnitelman yritystukia sekä ELY-keskuksen että Leader-toimintatavan kautta.

Kalataloudessa edistämme alkutuotannon (kaupallinen kalastus, vesiviljely) uudistumista, innovaatioita ja ympäristönäkökohtien huomioimista painottaen.

T&K-toimiin aktivoitujen ja ohjattujen yritysten määrä on kasvanut

Mittayksikkö kpl

Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
	≥ 50	≥ 55	≥ 60	

Nouseva sekä talouden uudistumista, työllisyyttä ja hyvinvointia edistävä väestön koulutus- ja osaamistaso

Alueella ylläpidetään kokonaiskuvaa alueen työvoima- ja osaamistarpeista sekä jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen, ml. Ohjaamojen, palveluista sekä niiden toimivuudesta verkostoyhteistyössä alueellisesti ja valtakunnallisesti

Tavoite 2025 Huolehditaan siitä, että maakunnan toimijat (mm. oppilaitokset, työllisyysalueet, muut ohjaustahot) saavat relevanttia (ajantasaista ja ennakoivaa) työmarkkinatietoa koulutustarjontansa ja ohjauksensa tueksi. Tietoa tuotetaan omana työnä sekä yhteistyössä tarkoituksenmukaisissa verkostoissa mm. Ennakointiakatemia, JOE-hanke (Jatkuvan oppimisen ja ennakkoinnin maakunnallinen ESR-hanke), MYR (erityisesti koulutus- ja elinkeinojaostot), V-S liiton jaostot, JOTPA, Alueelliset kehitysnäkymät, Työvoimabarometri ym. ELY-keskus tuottaa ja jakaa tietoa säännöllisesti yhteistyökumppanien hyödynnettäväksi. Toiminnan yhteinen tavoite on alueen koulutus- ja osaamistason nosto.

Tavoite 2026 Huolehditaan siitä, että maakunnan toimijat (mm. oppilaitokset, työllisyysalueet, muut ohjaustahot) saavat relevanttia (ajantasaista ja ennakoivaa) työmarkkinatietoa koulutustarjontansa ja ohjauksensa tueksi. Tietoa tuotetaan omana työnä sekä yhteistyössä tarkoituksenmukaisissa verkostoissa mm. Ennakointiakatemia, JOE-hanke (Jatkuvan oppimisen ja ennakkoinnin maakunnallinen ESR-hanke), MYR (erityisesti koulutus- ja elinkeinojaostot), V-S liiton jaostot, JOTPA, Alueelliset kehitysnäkymät, Työvoimabarometri ym. Elinvoimakeskus tuottaa ja jakaa tietoa säännöllisesti yhteistyökumppanien hyödynnettäväksi. Toiminnan yhteinen tavoite on alueen koulutus- ja osaamistason nosto.

Tavoite 2027 Huolehditaan siitä, että maakunnan toimijat (mm. oppilaitokset, työllisyysalueet, muut ohjaustahot) saavat relevanttia (ajantasaista ja ennakoivaa) työmarkkinatietoa koulutustarjontansa ja ohjauksensa tueksi. Tietoa tuotetaan omana työnä sekä yhteistyössä tarkoituksenmukaisissa verkostoissa mm. Ennakointiakatemia, JOE-hanke (Jatkuvan oppimisen ja ennakkoinnin maakunnallinen ESR-hanke), MYR (erityisesti koulutus- ja elinkeinojaostot), V-S liiton jaostot, JOTPA, Alueelliset kehitysnäkymät,

Työvoimabarometri ym. Elinvoimakeskus tuottaa ja jakaa tietoa säännöllisesti yhteistyökumppanien hyödynnettäväksi. Toiminnan yhteinen tavoite on alueen koulutus- ja osaamistason nosto.

Saavutettavat ja hyvin saatavilla olevat palvelut

ELY-keskukset ovat edistäneet parempien tietoliikenneyhteyksien saatavuutta

Mittayksikkö	kpl				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 4	≥ 3	≥ 3	

Kuntien työvoimapalveluita hyvin tukeva valtion aluehallinto

Alueelliset yhteistyö- ja seurantakeskustelut tukevat työllisyysalueiden toimintaa sujuvassa yhteistyössä

Tavoite 2025	Toimintamallin toimivuutta on testattu vuoden 2025 aluekeskustelujen järjestämisessä. Tämän pohjalta havaitut jatkokehittämistarpeet on otettu tarkasteluun mallin jatkokehitystyössä.
--------------	--

Kokonaiskestävä, kilpailukykyinen ja häiriöitä sietävä ruokajärjestelmä

Maatilat hyödyntävät CAP-työkaluja toimintansa uudistamiseksi

Mittayksikkö	%				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 6	≥ 7	≥ 8	

Kestävää kasvua ja saavutettavuutta tukeva liikennejärjestelmä

Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Alemman tieverkon käytettävyys turvataan ja kuntoa on parannettu yksittäisillä kriittisimmillä osuuksilla

Tavoite 2025	Tunnettaisiimme asiakkaidemme ja sidosryhmiemme tarpeet, keräämme aktiivisesti palautetta ja hyödynnämme sitä laajasti väylänpidossa. ELY-keskuksen tienpidon prosessit tukevat tehokasta ja vaikuttavaa tienpitoa. Päätieverkon palvelutaso on hyvä ja alemmalla tieverkolla palvelutaso sovitetaan tien liikenteelliseen merkitykseen huomioiden elinkeinoelämän ja muiden asiakas-ryhmien tarpeet. Päivittäisellä hoidolla ja korjauksilla varmistetaan saavutettavuus ja tieverkon liikennöitävyys. Toimenpiteet kohdistetaan Väyläviraston toimintalinjojen mukaisesti, alemmalla tieverkolla korjaustoimenpiteet ovat pääasiassa yksittäisiä korjauksia.
Tavoite 2026	Tunnettaisiimme asiakkaidemme ja sidosryhmiemme tarpeet, keräämme aktiivisesti palautetta ja hyödynnämme sitä laajasti väylänpidossa. ELY-keskuksen tienpidon prosessit tukevat tehokasta ja vaikuttavaa tienpitoa. Päätieverkon palvelutaso on hyvä ja alemmalla tieverkolla palvelutaso sovitetaan tien liikenteelliseen merkitykseen huomioiden elinkeinoelämän ja muiden asiakasryhmien tarpeet. Päivittäisellä hoidolla ja korjauksilla varmistetaan saavutettavuus ja tieverkon liikennöitävyys. Toimenpiteet kohdistetaan Väyläviraston toimintalinjojen mukaisesti, alemmalla tieverkolla korjaustoimenpiteet ovat pääasiassa yksittäisiä korjauksia.
Tavoite 2027	Tunnettaisiimme asiakkaidemme ja sidosryhmiemme tarpeet, keräämme aktiivisesti palautetta ja hyödynnämme sitä laajasti väylänpidossa. ELY-keskuksen tienpidon prosessit tukevat tehokasta ja vaikuttavaa tienpitoa. Päätieverkon palvelutaso on hyvä ja alemmalla tieverkolla palvelutaso sovitetaan tien liikenteelliseen merkitykseen huomioiden elinkeinoelämän ja muiden asiakasryhmien tarpeet. Päivittäisellä hoidolla ja korjauksilla varmistetaan saavutettavuus ja tieverkon liikennöitävyys. Toimenpiteet kohdistetaan Väyläviraston toimintalinjojen mukaisesti, alemmalla tieverkolla korjaustoimenpiteet ovat pääasiassa yksittäisiä korjauksia.

Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon kesäkaudella on kasvanut

Mittayksikkö	Asteikko 1–5					
	Tot 2023	Tot 2024	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		2,71	≥ 3	≥ 3	≥ 3	

Tienkäyttäjien tyytyväisyys maanteiden kuntoon talvikaudella on kasvanut

Mittayksikkö Asteikko 1–5

Tot 2023	Tot 2024	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
	2,8	≥ 2,9	≥ 3	≥ 3	

Toteutamme kestävää ja puhdasta siirtymää

Talouden rakennemuutosta ja kasvua sekä luonnonvarojen kestävää käyttöä tukeva puhdas siirtymä

Yritystoiminnan tukeminen puhtaaseen siirtymään: puhtaan siirtymän investointien määrä on kasvanut

Tavoite 2025	Tavoitetasona on puhtaan siirtymän hankkeiden lukumäärän kasvu. Tätä edistetään neuvomalla hanketoimijoita hankkeiden viranomaismenettelyihin liittyen. Kaikkia hanketoimijoita palvellaan ripeästi ja asiantuntevasti ja hankkeet käsitellään lakisääteisissä tms. annetuissa aikatauluissa. Hankkeita priorisoidaan henkilövoimavarojen kohdentamisessa ja työtehtävien tekemisessä, varmistetaan sujuvat sisäiset toimintatavat sekä kehitetään asiantuntemustamme liittyen uusiin teknologioihin ja kokonaisympäristövaikutusten arviointiin. Lisäksi ylläpidetään ja edistetään yhteistyötä esim. muiden ELYjen, AVlen, kuntien, maakuntien liittojen ja rahoittajien (BF, TEM, YM) kanssa. Seurataan aktiivisesti avoimna olevia rahoitushakuja ja tiedotetaan niistä sidosryhmille. ELY-keskus yhteistyössä verkostojensa (mm. TF-verkosto) kautta edistää puhtaan siirtymän hankkeita ja investointeja ohjaamalla ja neuvomalla soveltuvien rahoitusten piiriin. Rakennerahastovarja (EAKR) myönnettäessä ilmastotoimenpiteisiin kohdennetaan vähintään 35 % rahoituksesta. Maaseuturahoituksen vihreän siirtymän rahoituksen käynnistäminen CAP-ohjelmakaudella (toimialaohjauksen tavoitteiden mukaisesti) etupainotteisesti on keskeinen tavoitteemme ohjelman kokonaistoteuman varmistamiseksi. Maaseudun yritysrahoituksen keskeisenä valintaperusteena on kestävän kehityksen mukaisen liiketoiminnan edistäminen. Kalatalouden rahoituksien kohdentamisessa on vahva painotus puhdasta siirtymää edistäviin hankkeisiin ja investointeihin.
Tavoite 2026	Tavoitetasona on puhtaan siirtymän hankkeiden lukumäärän kasvu. Tätä edistetään neuvomalla hanketoimijoita hankkeiden viranomaismenettelyihin liittyen. Kaikkia hanketoimijoita palvellaan ripeästi ja asiantuntevasti ja hankkeet käsitellään lakisääteisissä tms. annetuissa aikatauluissa. Hankkeita priorisoidaan henkilövoimavarojen kohdentamisessa ja työtehtävien tekemisessä, varmistetaan sujuvat sisäiset toimintatavat sekä kehitetään asiantuntemustamme liittyen uusiin teknologioihin ja kokonaisympäristövaikutusten arviointiin. Lisäksi ylläpidetään ja edistetään yhteistyötä esim. muiden ELYjen, AVlen, kuntien, maakuntien liittojen ja rahoittajien (BF, TEM, YM) kanssa. Seurataan aktiivisesti avoimna olevia rahoitushakuja ja tiedotetaan niistä sidosryhmille. ELY-keskus yhteistyössä verkostojensa (mm. TF-verkosto) kautta edistää puhtaan siirtymän hankkeita ja investointeja ohjaamalla ja neuvomalla soveltuvien rahoitusten piiriin. Rakennerahastovarja (EAKR) myönnettäessä ilmastotoimenpiteisiin kohdennetaan vähintään 35 % rahoituksesta. Maaseuturahoituksen vihreän siirtymän rahoituksen käynnistäminen CAP-ohjelmakaudella (toimialaohjauksen tavoitteiden mukaisesti) etupainotteisesti on keskeinen tavoitteemme ohjelman kokonaistoteuman varmistamiseksi. Maaseudun yritysrahoituksen keskeisenä valintaperusteena on kestävän kehityksen mukaisen liiketoiminnan edistäminen. Kalatalouden rahoituksien kohdentamisessa on vahva painotus puhdasta siirtymää edistäviin hankkeisiin ja investointeihin.
Tavoite 2027	Tavoitetasona on puhtaan siirtymän hankkeiden lukumäärän kasvu. Tätä edistetään neuvomalla hanketoimijoita hankkeiden viranomaismenettelyihin liittyen. Kaikkia hanketoimijoita palvellaan ripeästi ja asiantuntevasti ja hankkeet käsitellään lakisääteisissä tms. annetuissa aikatauluissa. Hankkeita priorisoidaan henkilövoimavarojen kohdentamisessa ja työtehtävien tekemisessä, varmistetaan sujuvat sisäiset toimintatavat sekä kehitetään asiantuntemustamme liittyen uusiin teknologioihin ja kokonaisympäristövaikutusten arviointiin. Lisäksi ylläpidetään ja edistetään yhteistyötä esim. muiden ELYjen, AVlen, kuntien, maakuntien liittojen ja rahoittajien (BF, TEM, YM) kanssa. Seurataan aktiivisesti avoimna olevia rahoitushakuja ja tiedotetaan niistä sidosryhmille. ELY-keskus yhteistyössä verkostojensa (mm. TF-verkosto) kautta edistää puhtaan siirtymän hankkeita ja investointeja ohjaamalla ja neuvomalla soveltuvien rahoitusten piiriin. Rakennerahastovarja (EAKR) myönnettäessä ilmastotoimenpiteisiin kohdennetaan vähintään 35 % rahoituksesta. Maaseuturahoituksen vihreän siirtymän rahoituksen käynnistäminen CAP-ohjelmakaudella (toimialaohjauksen tavoitteiden mukaisesti) etupainotteisesti on keskeinen tavoitteemme ohjelman kokonaistoteuman varmistamiseksi. Maaseudun yritysrahoituksen keskeisenä valintaperusteena on kestävän kehityksen mukaisen liiketoiminnan edistäminen.

Kalatalouden rahoituksien kohdentamisessa on vahva painotus puhdasta siirtymää edistäviin hankkeisiin ja investointeihin.

Puhtaan siirtymän edistymistä seurataan puhtaan energian YVA-prosessien määrän avulla

Mittayksikkö	kpl				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 20	≥ 20	≥ 20	

Puhtaan siirtymän hankkeita on edistetty ennakkollisuuden ja viranomaisyhteistyön kautta

Tavoite 2025	Yhteistyökokouksia VARELYn E-, L- ja Y-vastuualueiden, SATELYn, Satakuntaliiton ja Varsinais-Suomen maakuntaliiton kesken vähintään kahdesti vuodessa. Kokouksiin tuodaan vuoropuheluosio investointien edistämisen keinoista. VARELY:n sisällä E-, L- ja Y-vastuualueiden koordinaatioryhmä jatkaa sisäisen yhteistyön edistämistä. Y-vastuualueen Vihreän siirtymän tiimi kokoontuu säännöllisesti. Vihreän siirtymän hankkeiden alueellista ulkoista verkkosivua päivitetään säännöllisesti. Osallistutaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja eteläisten ELYjen kanssa pidettäviin yhteistyöpalaveriin, joissa käydään hankkeita ennakointitarkoituksessa läpi. Perehdytään uusiin teknologioihin, esimerkiksi vetytalouteen, sekä osallistutaan aktiivisesti valtakunnallisiin keskusteluihin ja koulutuksiin. ELY:n sisäistä yhteistyötä tiivistetään (työpajat, sovitut yhteistyökäytännöt).
Tavoite 2026	Yhteistyökokouksia VARELYn E-, L- ja Y-vastuualueiden, SATELYn, Satakuntaliiton ja Varsinais-Suomen maakuntaliiton kesken vähintään kahdesti vuodessa. Kokouksiin tuodaan vuoropuheluosio investointien edistämisen keinoista. VARELY:n sisällä E-, L- ja Y-vastuualueiden koordinaatioryhmä jatkaa sisäisen yhteistyön edistämistä. Y-vastuualueen Vihreän siirtymän tiimi kokoontuu säännöllisesti. Vihreän siirtymän hankkeiden alueellista ulkoista verkkosivua päivitetään säännöllisesti. Osallistutaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja eteläisten ELYjen kanssa pidettäviin yhteistyöpalaveriin, joissa käydään hankkeita ennakointitarkoituksessa läpi. Perehdytään uusiin teknologioihin, esimerkiksi vetytalouteen, sekä osallistutaan aktiivisesti valtakunnallisiin keskusteluihin ja koulutuksiin. ELY:n sisäistä yhteistyötä tiivistetään (työpajat, sovitut yhteistyökäytännöt).
Tavoite 2027	Yhteistyökokouksia VARELYn E-, L- ja Y-vastuualueiden, SATELYn, Satakuntaliiton ja Varsinais-Suomen maakuntaliiton kesken vähintään kahdesti vuodessa. Kokouksiin tuodaan vuoropuheluosio investointien edistämisen keinoista. VARELY:n sisällä E-, L- ja Y-vastuualueiden koordinaatioryhmä jatkaa sisäisen yhteistyön edistämistä. Y-vastuualueen Vihreän siirtymän tiimi kokoontuu säännöllisesti. Vihreän siirtymän hankkeiden alueellista ulkoista verkkosivua päivitetään säännöllisesti. Osallistutaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja eteläisten ELYjen kanssa pidettäviin yhteistyöpalaveriin, joissa käydään hankkeita ennakointitarkoituksessa läpi. Perehdytään uusiin teknologioihin, esimerkiksi vetytalouteen, sekä osallistutaan aktiivisesti valtakunnallisiin keskusteluihin ja koulutuksiin. ELY:n sisäistä yhteistyötä tiivistetään (työpajat, sovitut yhteistyökäytännöt).

Puhtaan siirtymän edistymistä seurataan ennakkoneuvotteluiden määrän avulla

Mittayksikkö	kpl				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 13	≥ 13	≥ 13	

Hiilinegatiivisuutta ja luontokadon pysäyttämistä kohti eteneminen

Ilmastotyön vaikuttavuus alueella kasvaa

Tavoite 2025	Ilmastotyö alueella on muuttunut ohjelmalliseksi: ilmasto-ohjelman ja energiatehokkuussopimuksen (KETS) tehneitä kuntia/organisaatioita on tullut lisää ja ilmasto- päästöt ovat laskeneet maakuntien kunnianhimoisten tavoitetasojen mukaisesti. Painopiste: Ilmastomuutokseen sopeutuminen. Edistetty alueellisen sopeutumisohjelman valmistelua. Sopeutumista tukevat maa- ja metsätalouden vesienhallinnan edistäminen sekä tulva- ja kuivuusriskien hallinnan (MMM) tehtävät ja tukevat kuivuusriskien hallinnan hankkeet ja tulvasuojelutoimenpiteet. Ilmastovaikutuksia on tunnistettu YVA-menettelyissä merkittävinä vaikutuksina ja menettelytapoja tämän osalta on kehitetty. Lisäksi kiinnitetään ilmastovaikutusten arvioinnissa huomiota erityisesti maankäyttösektoriin ja hiilinielujen määrään.
--------------	--

	Maaseuturahoituksen hakemusten valintapisteytyksessä huomioidaan alueellisten ilmasto-ohjelmien painotukset, luontokadon pysäyttäminen sekä kokonaiskestävyys. Alkutuotannon yritysten Neuvo-ohjelma edistää tilatasolla hiilinegatiivisuuden toimenpiteitä ja luontokadon estämistä.
Tavoite 2026	Ilmastotyö alueella on muuttunut ohjelmalliseksi: ilmasto-ohjelman ja energiatehokkuussopimuksen (KETS) tehneitä kuntia/organisaatioita on tullut lisää ja ilmasto- päästöt ovat laskeneet maakuntien kunnianhimoisten tavoitetasojen mukaisesti.
	Painopiste: Määritetään vuosittain.
Tavoite 2027	Ilmastotyö alueella on muuttunut ohjelmalliseksi: ilmasto-ohjelman ja energiatehokkuussopimuksen (KETS) tehneitä kuntia/organisaatioita on tullut lisää ja ilmasto- päästöt ovat laskeneet maakuntien kunnianhimoisten tavoitetasojen mukaisesti.
	Painopiste: Määritetään vuosittain.

ELY-keskukset vauhdittavat kiertotaloutta alueella

Tavoite 2025	Valtakunnallisen jätesuunnitelman (VALTSU) kiertotaloutta edistävää visiota, tavoitteita ja toimenpiteiden toteutumista edistetään eteläisen alueen jätehuollon yhteistyöryhmässä (sidosryhmäyhteistyö), jonka toimintaa suunnitellaan yhteistyössä ELY-keskusten kesken (ns. ELSEVA-yhteistyö). Laajan sidosryhmäyhteistyön avulla tuetaan VALTSUn painopisteille (yhdyskuntajätteet, biohajoavat jätteet, sähkö- ja elektroniikkaromu, rakentamisen jätteet, pakkausjätteet, kertakäyttö-muovi) asetettujen tavoitteiden toteutumista alueilla. Kiertotalous huomioidaan lupahakemuksista annettavissa lausunnoissa sekä laitosvalvonnan ja YVA-menettelyiden yhteydessä. Materiaalien etusijajärjestyksen ja valtakunnallisen kierrätysastetavoitteen (55 % yhdyskuntajätteestä kierrätetään 2030) toteutumista edistetään ELSEVA:n, ja V-S kiertotaloustoimijoiden verkoston yhteistyön kautta sekä VAR ja SAT ELYjen yhteisen ilmasto- ja kiertotaloustiimin työn kautta. Alueella hyödynnetään eri rahoitusmahdollisuuksia kiertotalouden edistämiseksi (EAKR, CAP, ravinnekiertotuki). Esimerkiksi Varsinais-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman rahoituksen (maatilojen investoinnit ja kehittämishankkeet) avulla edistetään ravinteiden kiertoa tilatasolla, maatalousyrittäjien ravinteiden kiertoon liittyvää osaamista ja kokeellista tutkimustoimintaa. ELY-keskus edistää ravinteiden käytön ja kierrätyksen tavoitteita Saaristomeri-ohjelmatyössä kannustamalla toimijoita ja kotieläintiloja toteuttamaan toimenpiteitä ja kehittämällä toimintaa kierrätyksen kohentamiseksi ja kannustamalla rahoitusten ml Ahti-ohjelma hakuun. ELY-keskus edistää ravinteiden kierrätystä edistämällä Saaristomeren valuma-alueen ravinnekiertopilottia sekä biokaasutuotantoa ja ravinteiden prosessointia. Painopiste: ELY:n yksiköt tunnistavat vuosittain keskeisimmät kiertotalouden kehittämiskohteet. Kullekin vuodelle suunnitellaan koko ELY:n toiminnallinen painopiste tarpeen mukaan. ELSEVA-kokousten painotukset valitaan loppuvuonna 2024 yhteistyössä ryhmän kanssa - alustavasti on suunniteltu, että vuoden 2025 teemoina voisi olla muoveihin tai tekstiileihin liittyvät toimenpiteet "Saaristomerestä ravinnekierron pilottialue" - hallitusohjelmakirjauksen mukaisia toimenpiteitä on käynnistetty ja toiminta laajenee ja monipuolistuu. Valtakunnallinen biokaasulaitoksille suunnattu keskitetty ravinnekiertokorvauksen hallinnointi nostaa maatalouden ravinnekiertokysymysten osaamista Lounais-Suomessa.
Tavoite 2026	Valtakunnallisen jätesuunnitelman (VALTSU) kiertotaloutta edistävää visiota, tavoitteita ja toimenpiteiden toteutumista edistetään eteläisen alueen jätehuollon yhteistyöryhmässä (sidosryhmäyhteistyö), jonka toimintaa suunnitellaan yhteistyössä ELY-keskusten kesken (ns. ELSEVA-yhteistyö). Laajan sidosryhmäyhteistyön avulla tuetaan VALTSUn painopisteille (yhdyskuntajätteet, biohajoavat jätteet, sähkö- ja elektroniikkaromu, rakentamisen jätteet, pakkausjätteet, kertakäyttö-muovi) asetettujen tavoitteiden toteutumista alueilla. Kiertotalous huomioidaan lupahakemuksista annettavissa lausunnoissa sekä laitosvalvonnan ja YVA-menettelyiden yhteydessä. Materiaalien etusijajärjestyksen ja valtakunnallisen kierrätysastetavoitteen (55 % yhdyskuntajätteestä kierrätetään 2030) toteutumista edistetään ELSEVA:n, ja V-S kiertotalous-toimijoiden verkoston yhteistyön kautta sekä VAR ja SAT ELYjen yhteisen ilmasto- ja kiertotaloustiimin työn kautta. Alueella hyödynnetään eri rahoitusmahdollisuuksia kiertotalouden edistämiseksi (EAKR, CAP, ravinnekiertotuki). Esimerkiksi Varsinais-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman rahoituksen (maatilojen investoinnit ja kehittämishankkeet) avulla edistetään ravinteiden kiertoa tilatasolla, maatalousyrittäjien ravinteiden kiertoon liittyvää osaamista ja kokeellista tutkimustoimintaa. ELY-keskus edistää ravinteiden käytön ja kierrätyksen tavoitteita Saaristomeri-ohjelmatyössä kannustamalla toimijoita ja kotieläintiloja toteuttamaan toimenpiteitä ja kehittämällä toimintaa kierrätyksen kohentamiseksi ja kannustamalla rahoitusten ml Ahti-ohjelma hakuun. ELY-keskus edistää ravinteiden kierrätystä edistämällä Saaristomeren valuma-alueen ravinnekiertopilottia sekä biokaasutuotantoa ja ravinteiden prosessointia.

Painopiste: ELY:n yksiköt tunnistavat vuosittain keskeisimmät kiertotalouden kehittämiskohteet. Kullekin vuodelle suunnitellaan koko ELY:n toiminnallinen painopiste tarpeen mukaan. ELSEVA-kokousten painotukset valitaan yhteistyössä ryhmän kanssa.

Tavoite 2027

Valtakunnallisen jätesuunnitelman (VALTSU) kiertotaloutta edistävää visiota, tavoitteita ja toimenpiteiden toteutumista edistetään eteläisen alueen jätehuollon yhteistyöryhmässä (sidosryhmäyhteistyö), jonka toimintaa suunnitellaan yhteistyössä ELY-keskusten kesken (ns. ELSEVA-yhteistyö). Laajan sidosryhmäyhteistyön avulla tuetaan VALTSUn painopisteille (yhdyskuntajätteet, biohajoavat jätteet, sähkö- ja elektroniikkaromu, rakentamisen jätteet, pakkausjätteet, kertakäyttö-muovi) asetettujen tavoitteiden toteutumista alueilla. Kiertotalous huomioidaan lupahakemuksista annettavissa lausunnoissa sekä laitosvalvonnan ja YVA-menettelyiden yhteydessä.

Materiaalien etusijajärjestyksen ja valtakunnallisen kierrätysastetavoitteen (55 % yhdyskuntajätteestä kierrätetään 2030) toteutumista edistetään ELSEVA:n, ja V-S kiertotaloustoimijoiden verkoston yhteistyön kautta sekä VAR ja SAT ELYjen yhteisen ilmasto- ja kiertotaloustiimin työn kautta. Alueella hyödynnetään eri rahoitusmahdollisuuksia kiertotalouden edistämiseksi (EAKR, CAP, ravinnekiertotuki). Esimerkiksi Varsinais-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman rahoituksen (maatilojen investoinnit ja kehittämishankkeet) avulla edistetään ravinteiden kiertoa tilatasolla, maatalousyrittäjien ravinteiden kiertoon liittyvää osaamista ja kokeellista tutkimustoimintaa. ELY-keskus edistää ravinteiden käytön ja kierrätyksen tavoitteita Saaristomeri-ohjelmatyössä kannustamalla toimijoita ja kotieläintiloja toteuttamaan toimenpiteitä ja kehittämällä toimintaa kierrätyksen kohentamiseksi ja kannustamalla rahoitusten ml Ahti-ohjelma hakuun. ELY-keskus edistää ravinteiden kierrätystä edistämällä Saaristomeren valuma-alueen ravinnekiertopilottia sekä biokaasutuotantoa ja ravinteiden prosessointia.

Painopiste: ELY:n yksiköt tunnistavat vuosittain keskeisimmät kiertotalouden kehittämiskohteet. Kullekin vuodelle suunnitellaan koko ELY:n toiminnallinen painopiste tarpeen mukaan. ELSEVA-kokousten painotukset valitaan yhteistyössä ryhmän kanssa.

Luonnon monimuotoisuutta vaalitaan ja vahvistetaan

Mittayksikkö ha

Tot 2023

Tav 2025

Tav 2026

Tav 2027

Tav 2028

≥ 1500

≥ 1500

≥ 1500

Luontotyyppejä ja lajisuojelua on edistetty

Tavoite 2025

Edistetään lajien ja luontotyyppien suojelua vaikuttamalla valvonnalla, lausunnoilla ja neuvotteluilla kaavoitukseen ja erilaisiin luontoa muuttaviin hankkeisiin (mm. suojelukohteisiin kohdistuvat metsänkäyttöilmoitukset). Jatketaan ja tehostetaan osana Helmi-ohjelmaa perinnebiotooppien kunnostuksia ja hoitoa luonnonsuojelulain mukaisella tuella sekä edistetään perinnebiotooppien lakisääteistä suojelua. Turvataan valvonnalla ja riittävällä neuvonnalla luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat. Toteutetaan eri keinoin uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelua Helmi-ohjelmasta saatujen lisäresurssien puitteissa.

Pilotoidaan ensimmäiset Priodiversity LIFE hankkeen kokonaisvaltaisen kunnostuksen suunnitelmat ja käytännön työt priorisoiduilla kohteilla. Jatketaan PriodiversityLIFE:n LUMO-ohjelmien laadintaa molemmissa maakunnissa ja saadaan LUMO-ohjelma 1.0 valmiiksi.

Vuoden 2025 tavoitteena lintuvesikunnostushankkeita vireillä 10 kpl, (sisältäen suunnittelun, seurannan, kunnostuksen ja hoidon), toteutetaan 15 kpl uusia hoito- ja kunnostuskohteita luonnonsuojelulain tuella, lajien ja luontotyyppien suunnittelu- ja hoitokohteita vireillä yhteensä 30 kpl, erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen suojelu (rajauspäätös tai muu suojelu) 10 kpl. Luontotyyppisuojaus laajennetaan koskemaan myös uuden luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppejä tekemällä inventoimalla ja tekemällä rajauspäätöksiä 15 kpl.

Tavoite 2026

Edistetään lajien ja luontotyyppien suojelua vaikuttamalla valvonnalla, lausunnoilla ja neuvotteluilla kaavoitukseen ja erilaisiin luontoa muuttaviin hankkeisiin (mm. suojelukohteisiin kohdistuvat metsänkäyttöilmoitukset). Jatketaan ja tehostetaan osana Helmi-ohjelmaa perinnebiotooppien kunnostuksia ja hoitoa luonnonsuojelulain mukaisella tuella sekä edistetään perinnebiotooppien lakisääteistä suojelua. Turvataan valvonnalla ja riittävällä neuvonnalla luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat. Toteutetaan eri keinoin uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelua Helmi-ohjelmasta saatujen lisäresurssien puitteissa.

Aloitetaan ja toteutetaan ensimmäiset PriodiversityLIFE hankkeen kokonaisvaltaisen kunnostuksen suunnitelmat ja käytännön työt priorisoiduilla kohteilla. Aloitetaan PriodiversityLIFE:n LUMO-ohjelman 2.0 version tekeminen.

	Tavoitteena, että lintuvesikunnostushankkeita on vireillä 10 kpl, (sisältäen suunnittelun, seurannan, kunnostuksen ja hoidon), toteutetaan 15 kpl uusia hoito- ja kunnostuskohteita luonnonsuojelulain tuella, lajien ja luontotyyppien suunnittelu- ja hoitokohteita vireillä yhteensä 30 kpl, erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen suojelu (rajauspäätös tai muu suojelu) 10 kpl. Luontotyyppisuojaus laajennetaan koskemaan myös uuden luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppisiä tekemällä inventoimalla ja tekemällä rajauspäätöksiä 15 kpl.
Tavoite 2027	Edistetään lajien ja luontotyyppien suojelua vaikuttamalla valvonnalla, lausunnoilla ja neuvotteluilla kaavoitukseen ja erilaisiin luontoa muuttaviin hankkeisiin (mm. suojelukohteisiin kohdistuvat metsänkäyttötoimet). Jatketaan ja tehostetaan osana Helmi-ohjelmaa perinnebiotooppien kunnostuksia ja hoitoa luonnonsuojelulain mukaisella tuella sekä edistetään perinnebiotooppien lakisäätöistä suojelua. Turvataan valvonnalla ja riittävällä neuvonnalla luontodirektiivin liitteen IV(a) lajien lisääntymis- ja levähdyspaikat. Toteutetaan eri keinoin uhanalaisten lajien ja luontotyyppien suojelua Helmi-ohjelmasta saatujen lisäresurssien puitteissa. Jatketaan PriodiversityLIFE hankkeen kokonaisvaltaisen kunnostuksen suunnitelmien ja käytännön töiden toteuttamista priorisoiduilla kohteilla. LUMO-ohjelmien versio 2.0 valmistuu. Tavoitteena, että lintuvesikunnostushankkeita on vireillä 10 kpl, (sisältäen suunnittelun, seurannan, kunnostuksen ja hoidon), toteutetaan 15 kpl uusia hoito- ja kunnostuskohteita luonnonsuojelulain tuella, lajien ja luontotyyppien suunnittelu- ja hoitokohteita vireillä yhteensä 30 kpl, erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen suojelu (rajauspäätös tai muu suojelu) 10 kpl. Luontotyyppisuojaus laajennetaan koskemaan myös uuden luonnonsuojelulain mukaisia luontotyyppisiä tekemällä inventoimalla ja tekemällä rajauspäätöksiä 15 kpl.

Haitallisten päästöjen väheneminen ja ilmastoriskien hallinta

Vesienhoidon ja merenhoidon toimenpideohjelmat ovat toteutuneet

Tavoite 2025	Toimenpiteiden toteutumisen tavoitetaso 40–60 %. Haasteena on edelleen vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden tehokas toteutuminen ja kohdentuminen vaikuttaviin kohteisiin. Toimenpideohjelmien toteuttamista edistetään aktivoimalla sidosryhmiä (esim. maanomistajat, kunnat, MTK Varsinais-Suomi, SLC, ProAgria Länsi-Suomi, vesiensuojeluyhdistykset ja säätiöt, kalataloustoimijat), viestimällä aktiivisesti, ottamalla huomioon vesien- ja merenhoidon tavoitteet lupa- ja YVAan liittyvissä lausunnoissa sekä hanketoimijoiden ja avustusta hakevien toimijoiden neuvonnalla ja kohdistamalla rahoitusta vaikuttaviin hankkeisiin. Painopisteenä on Saaristomeri ja sen valuma-alue, erityisesti Saaristomeriohjelman toimeenpano. Myös Selkämeren tilan heikkenemisen syiden selvittämiseen panostetaan ja SATAVESI-ohjelmassa aktivoidaan yhteistyökumppaneita tarvittavien toimenpiteiden toteutukseen. Osallistutaan aktiivisesti ACWA LIFE hankkeen hakemuksen valmisteluun ja hankkeen käynnistämiseen, mikäli rahoitus vuonna 2025 myönnetään. Pohjavesien osalta jatketaan suojelusuunnitelmien laatimista ja päivittämistä. Hoidetaan vesienhoidon toimenpiteiden toteutumisen väliraportointi, tuetaan merenhoidon toimenpiteiden väliraportointia ja saatetaan loppuun pinta- ja pohjavesimuodostumien tilan luokittelu. Osallistutaan merenhoidon seurantaohjelman päivitykseen. Vesien ja meren tilan parantamiseen tähtäävää Ahti-ohjelmaa edistetään Saaristomeri-ohjelmalla, KIPSI- hankkeilla ja muilla tavoitteita edistävillä hankkeilla. VARELY vastaa myös EUSBSR:n politiikka-ala NUTRI:n koordinoinnista. Kipsin lisäksi edistetään muita innovatiivisia vesiensuojelukeinoja. Saaristomeri-ohjelmaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä ministeriöiden, Varsinais-Suomen liiton ja Turun kaupungin kanssa toimeenpanemalla vuosien 2024–2027 työsuunnitelma, joka käsittää maatalouden vesiensuojelun tiekartan toimet. Vesistökunnostuksiin liittyvää työtä toteutetaan Valoniassa. Ohjelman keskeisin tavoite on tiekartan toteutukseen saaminen. Tavoite on toimeenpanna sovitut toimenpiteet ja saada maatalouden kuormitus pysyvään laskuun, ravinteiden kierrätys nykyistä tehokkaammaksi ja Saaristomerien valuma-alueen maatalouden kuormitus pois Helcom hot spot -listalta vuoden 2027 loppuun mennessä. Pilottialueiden vesivisioita toteutetaan yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Kuntien roolia vesiensuojelijana terävöitetään. Yritysten vesivastuullisuutta edistetään eri vesivastuusuomusten keinoin. Tutkijayhteistyötä tiivistetään ja tunnistetaan keskeisimmät tutkimusvajeet, joihin pyritään saamaan hankkeistamalla ratkaisuja. Ohjelmatyötä toteutetaan käyttöön saatujen voimavarojen puitteissa.
Tavoite 2026	Toimenpiteiden toteutumisen tavoitetaso 60–80 %. Toimenpideohjelmien toteuttamista edistetään aktivoimalla sidosryhmiä (esim. maanomistajat, kunnat, MTK Varsinais-Suomi, SLC, ProAgria Länsi-Suomi, vesiensuojeluyhdistykset ja säätiöt, kalataloustoimijat), viestimällä aktiivisesti, ottamalla huomioon vesien- ja merenhoidon tavoitteet lupa- ja YVAan liittyvissä lausunnoissa sekä hanketoimijoiden ja avustusta hakevien toimijoiden neuvonnalla ja kohdistamalla rahoitusta vaikuttaviin hankkeisiin. Painopisteenä on Saaristomeri ja sen valuma-alue, erityisesti Saaristomeriohjelman toimeenpano. Myös Selkämeren tilan heikkenemisen syiden selvittämiseen ja tarvittavien toimenpiteiden aktivointiin panostetaan. Osallistutaan aktiivisesti ACWA LIFE hankkeen toteutumiseen, mikäli rahoitus myönnetty. Pohjavesien osalta jatketaan suojelusuunnitelmien laatimista ja päivittämistä. Käynnistetään vesienhoitosuunnitelman ja vesienhoidon toimenpideohjelman päivitys. Osallistutaan merenhoidon seurantaohjelman viimeistelyyn ja julkaisuun sekä merenhoidon toimenpideohjelman päivitykseen.

Hoidetaan EUSBSR:n politiikka-ala NUTRI:n koordinointi. Vesien ja meren tilan parantamiseen tähtäävää Ahti-ohjelmaa edistetään Saaristomeri-ohjelmalla, KIPSI- hankkeilla ja muilla tavoitteita edistävillä hankkeilla. Kipsin lisäksi edistetään muita innovatiivisia vesiensuojelukeinoja. Saaristomeri-ohjelmaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Varsinais-Suomen liiton ja Turun kaupungin kanssa toimeenpanemalla vuosien 2024–2027 työsuunnitelma, joka käsittää maatalouden vesiensuojelun tiekartan toimet. Ohjelman keskeisin tavoite on tiekartan toteutukseen saaminen. Tavoite on toimeenpanna sovitut toimenpiteet ja saada maatalouden kuormitus pysyvään laskuun, ravinteiden kierrätys nykyistä tehokkaammaksi ja Saaristo-meren valuma-alueen maatalouden kuormitus pois Helcom hot spot -listalta vuoden 2027 loppuun mennessä. Pilottialueiden vesivisioita toteutetaan yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Kuntien roolia vesiensuojelijana terävöitetään. Yritysten vesivastuullisuutta edistetään eri vesivastuusitoumusten keinoin. Tutkijayhteistyötä tiivistetään ja tunnistetaan keskeisimmät tutkimusvajeet, joihin pyritään saamaan hankkeistamalla ratkaisuja. Ohjelmatyötä toteutetaan käyttöön saatujen voimavarojen puitteissa.

Tavoite 2027

Toimenpiteiden toteutumisen tavoitetaso 80–100 %. Toimenpideohjelmien toteuttamista edistetään aktiivisella sidosryhmiä (esim. maanomistajat, kunnat, MTK Varsinais-Suomi, SLC, ProAgria Länsi-Suomi, vesiensuojeluyhdistykset ja säätiöt, kalataloustoimijat), viestimällä aktiivisesti, ottamalla huomioon vesien- ja merenhoidon tavoitteet lupa- ja YVA:n liittyvissä lausunnoissa sekä hanketoimijoiden ja avustusta hakevien toimijoiden neuvonnalla ja kohdistamalla rahoitusta vaikuttaviin hankkeisiin. Painopisteenä on Saaristomeri ja sen valuma-alue, erityisesti Saaristomeriohjelman toimeenpano. Myös Selkämeren tilan heikkenemisen syiden selvittämiseen ja tarvittavien toimenpiteiden aktivointiin panostetaan. Osallistutaan aktiivisesti ACWA LIFE hankkeen toteutumiseen, mikäli rahoitus myönnetty. Pohjavesien osalta jatketaan suojelusuunnitelmien laatimista ja päivittämistä. Osallistutaan vesienhoitosuunnitelman laatimiseen ja laaditaan ja julkaistaan vesienhoidon toimenpideohjelma. Osallistutaan merenhoidon toimenpideohjelman päivitykseen ja julkaisuun. Hoidetaan EUSBSR:n politiikka-ala NUTRI:n koordinointi. Vesien ja meren tilan parantamiseen tähtäävää Ahti-ohjelmaa edistetään KIPSI- hankkeilla ja muilla tavoitteita edistävillä hankkeilla. Kipsin lisäksi edistetään muita innovatiivisia vesiensuojelukeinoja. Saaristomeri-ohjelmaa toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Varsinais-Suomen liiton ja Turun kaupungin kanssa toimeenpanemalla vuosien 2024–2027 työsuunnitelma, joka käsittää maatalouden vesiensuojelun tiekartan toimet. Ohjelman keskeisin tavoite on tiekartan toteutukseen saaminen. Tavoite on toimeenpanna sovitut toimenpiteet ja saada maatalouden kuormitus pysyvään laskuun, ravinteiden kierrätys nykyistä tehokkaammaksi ja Saaristo-meren valuma-alueen maatalouden kuormitus pois Helcom hot spot -listalta vuoden 2027 loppuun mennessä. Pilottialueiden vesivisioita toteutetaan yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Kuntien roolia vesiensuojelijana terävöitetään. Yritysten vesivastuullisuutta edistetään eri vesivastuusitoumusten keinoin. Tutkijayhteistyötä tiivistetään ja tunnistetaan keskeisimmät tutkimusvajeet, joihin pyritään saamaan hankkeistamalla ratkaisuja. Ohjelmatyötä toteutetaan käyttöön saatujen voimavarojen puitteissa.

Ihmisten hyvinvointia, luontosuhdetta sekä sujuvaa ja turvallista arkea tukeva rakennettu ympäristö

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet toteutuvat ja yhdyskuntarakenne on kestävä

Tavoite 2025

Kaavoituksen edistämässä ja maakuntakaavoitukseen osallistumisessa painotetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista sekä kuntien strategista suunnittelua. Tuetaan yhteistyötä Turun MAL-kaupunkiseudun suunnittelukysymyksissä MAL-sopimuksen puitteissa. Yleiskaavoitusta edistetään yhdyskuntarakennetta eheyttäväksi erityisesti kaupunkiseuduilla painottamalla täydennysrakentamista sekä kävelyn ja pyöräilyn sekä raideliikenteen ja muun joukkoliikenteen edellytyksiä. Varmistetaan kaavoituksella liikennejärjestelmän toimivuutta. Vaikutetaan kaupan suuryksiköiden sijoittumiseen kestävästi ja saavutettavasti välttämällä liikenteellistä haittaa. Painotetaan kaavoituksen laatua ja kestävyyttä sekä viheralueiden riittävyyttä hyvän ja terveellisen elinympäristön ja luontosuhteen varmistamisessa sekä energiatehokkaan ja kestävästi rakentamisen ja elintavan mahdollistamista. Edistetään ilmastomuutoksen huomioimista kaavoituksessa edellyttämällä vaikutusarvioita ja kestäviä ratkaisuja sekä olevan rakennuskannan hyödyntämistä kiertotalouden periaatteiden mukaisesti. Huomioidaan mm. tulvariskit sekä laajemmat viheryhteydet. Kaavoituksen edistämässä painotetaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja vihreän siirtymän hankkeita. Vaaraa aiheuttavien toimintojen sijoittumisessa edellytetään riittävää etäisyyttä asutukseen ja herkkään ympäristöön. Varmistetaan merkittävien kulttuuriympäristöjen, luonnonarvojen ja maisema-arvojen huomiointi kuntien kaavoituksessa ja lupa-asioissa. Alueen erityisolosuhteiden perusteella tuetaan kuntia rantarakentamisen kysymyksissä.

Tavoite 2026

Kaavoituksen tukemisessa ja maakuntakaavoitukseen osallistumisessa painotetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista sekä kuntien strategista suunnittelua. Tuetaan yhteistyötä Turun MAL-kaupunkiseudun suunnittelukysymyksissä MAL-sopimuksen puitteissa. Yleiskaavoitusta edistetään yhdyskuntarakennetta eheyttäväksi erityisesti kaupunkiseuduilla painottamalla täydennysrakentamista sekä kävelyn ja pyöräilyn sekä raideliikenteen ja muun joukkoliikenteen edellytyksiä. Varmistetaan kaavoituksella liikennejärjestelmän toimivuutta. Vaikutetaan

kaupan suuryksiköiden sijoittumiseen kestävästi ja saavutettavasti välttämällä liikenteellistä haittaa. Painotetaan kaavoituksen laatua ja kestävyyttä sekä viheralueiden riittävyyttä hyvän ja terveellisen

elinympäristön ja luontosuhteen varmistamisessa sekä energiatehokkaan ja kestävästi rakentamisen ja elintavan mahdollistamista. Edistetään ilmastomuutoksen huomioonottamista kaavoituksessa edellyttämällä vaikutusarvioita ja kestäviä ratkaisuja sekä olevan rakennuskannan hyödyntämistä kiertotalouden periaatteiden mukaisesti. Huomioidaan mm. tulvariskit sekä laajemmat viheryhteydet. Kaavoituksen edistämiseksi painotetaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja vihreän siirtymän hankkeita. Vaaraa aiheuttavien toimintojen sijoittumisessa edellytetään riittävää etäisyyttä asutukseen ja herkkään ympäristöön. Varmistetaan merkittävien kulttuuriympäristöjen, luonnonarvojen ja maisema-arvojen huomiointi kuntien kaavoituksessa ja lupa-asioissa. Alueen erityisolosuhteiden perusteella tuetaan kuntia rantarakentamisen kysymyksissä.

Tavoite 2027

Kaavoituksen tukemisessa ja maakuntakaavoitukseen osallistumisessa painotetaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista sekä kuntien strategista suunnittelua. Tuetaan yhteistyötä Turun MAL-kaupunkiseudun suunnittelukysymyksissä MAL-sopimuksen puitteissa. Yleiskaavoitusta edistetään yhdyskuntarakennetta eheyttäväksi erityisesti kaupunkiseuduilla painottamalla täydennysrakentamista sekä kävelyn ja pyöräilyn sekä raideliikenteen ja muun joukkoliikenteen edellytyksiä. Varmistetaan kaavoituksella liikennejärjestelmän toimivuutta. Vaikutetaan kaupan suuryksiköiden sijoittumiseen kestävästi ja saavutettavasti välttämällä liikenteellistä haittaa. Painotetaan kaavoituksen laatua ja kestävyyttä sekä viheralueiden riittävyyttä hyvän ja terveellisen elinympäristön ja luontosuhteen varmistamisessa sekä energiatehokkaan ja kestävästi rakentamisen ja elintavan mahdollistamista. Edistetään ilmastomuutoksen huomioonottamista kaavoituksessa edellyttämällä vaikutusarvioita ja kestäviä ratkaisuja sekä olevan rakennuskannan hyödyntämistä kiertotalouden periaatteiden mukaisesti. Huomioidaan mm. tulvariskit sekä laajemmat viheryhteydet. Kaavoituksen edistämiseksi painotetaan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja vihreän siirtymän hankkeita. Vaaraa aiheuttavien toimintojen sijoittumisessa edellytetään riittävää etäisyyttä asutukseen ja herkkään ympäristöön. Varmistetaan merkittävien kulttuuriympäristöjen, luonnonarvojen ja maisema-arvojen huomiointi kuntien kaavoituksessa ja lupa-asioissa. Alueen erityisolosuhteiden perusteella tuetaan kuntia rantarakentamisen kysymyksissä.

Kaavoitus edistää ilmastokestävyyttä ja puhdasta siirtymää

Tavoite 2025

Tavoitteena on huolehtia tuulivoimahankkeiden kaavoituksen sujuvasta etenemisestä ja maakuntakaavan tuulivoima-alueiden toteutumisesta huomioiden riittävät ympäristövaikutusten arvioinnit. Tuetaan kuntia kiertotaloutta sekä uusiutuvan energian käyttöä lisäävissä hankkeissa. Aurinkoenergiainfrahankkeiden osalta kuntia neuvotaan lupa-asioissa oikeisiin menettelyihin, riittäviin vaikutusarvioihin ja sopiviin sijainteihin. Puhtaan/vihreän siirtymän ja uusiutuvan energian teollisuushankkeissa sekä energian varastoratkaisuissa edistetään kysymysten sujuvaa ratkaisemista kaavoituksella. Edistetään ilmastokestävyyttä ja kiertotaloutta edellyttämällä hankkeissa vaikutusarvioita ja kestäviä ratkaisuja.

Tavoite 2026

Tavoitteena on huolehtia tuulivoimahankkeiden kaavoituksen sujuvasta etenemisestä ja maakuntakaavan tuulivoima-alueiden toteutumisesta huomioiden riittävät ympäristövaikutusten arvioinnit. Tuetaan kuntia kiertotaloutta sekä uusiutuvan energian käyttöä lisäävissä hankkeissa. Aurinkoenergiainfrahankkeiden osalta kuntia neuvotaan lupa-asioissa oikeisiin menettelyihin, riittäviin vaikutusarvioihin ja sopiviin sijainteihin. Puhtaan/vihreän siirtymän ja uusiutuvan energian teollisuushankkeissa sekä energian varastoratkaisuissa edistetään kysymysten sujuvaa ratkaisemista kaavoituksella. Edistetään ilmastokestävyyttä ja kiertotaloutta edellyttämällä hankkeissa vaikutusarvioita ja kestäviä ratkaisuja.

Tavoite 2027

Tavoitteena on huolehtia tuulivoimahankkeiden kaavoituksen sujuvasta etenemisestä ja maakuntakaavan tuulivoima-alueiden toteutumisesta huomioiden riittävät ympäristövaikutusten arvioinnit. Tuetaan kuntia kiertotaloutta sekä uusiutuvan energian käyttöä lisäävissä hankkeissa. Aurinkoenergiainfrahankkeiden osalta kuntia neuvotaan lupa-asioissa oikeisiin menettelyihin, riittäviin vaikutusarvioihin ja sopiviin sijainteihin. Puhtaan/vihreän siirtymän ja uusiutuvan energian teollisuushankkeissa sekä energian varastoratkaisuissa edistetään kysymysten sujuvaa ratkaisemista kaavoituksella. Edistetään ilmastokestävyyttä ja kiertotaloutta edellyttämällä hankkeissa vaikutusarvioita ja kestäviä ratkaisuja.

Edistämme varautumista ja kokonaisturvallisuutta

Vahva poikkiphallinnollinen varautuminen ja kokonaisturvallisuuden yhteistoiminta

Turvaamme kriittisten toimintojen jatkuvuuden vastuualueilla normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa huoltovarmuus huomioiden

Tavoite 2025	Toimintakyvyn varmistamisen ja jatkuvuuden hallinnan prosessit, ml. poikkisektoraalinen yhteistyö, on päivitetty toimiviksi myös aluehallintouudistuksen jälkeisessä ajassa. Eri vastuualueiden toiminnot on yhteensovitetty.
Tavoite 2026	Valmiuslain uudistamisen yhteydessä arvioidaan vaikutukset ELY-keskusten (/elinvoimakeskusten) toimintoihin ja sitä kautta virastojen valmiussuunnitelmiin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan osalta.
Tavoite 2027	Yhteinen alueellinen sekä kansallinen valmiusharjoittelu, jossa toteutetaan käytännössä eri vastuualueiden kriittisen infrastruktuurin, palveluiden ja toimintojen turvaamista samassa harjoituksessa yhdessä yhteistyökumppanien ja sidosryhmien kanssa. Harjoituskumppanit tarkentuvat harjoituksen teeman varmistuttua, mutta tavoitteena on viraston varautumistyön edistäminen kokonaisturvallisuuden näkökulmasta.

Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta

Valvonta on vaikuttavaa ja oikea-aikaista

Normaaliolojen turvallisuutta on kehitetty ja seurattu aktiivisesti

Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteutuminen

Mittayksikkö	%				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		100	100	100	

Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus

Mittayksikkö	%				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 90	≥ 90	≥ 90	

Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti

Mittayksikkö	%				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		100	100	100	

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)

Mittayksikkö	kpl					
	Tot 2023	Tot 2024	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		224	≤ 238	≤ 232	≤ 226	

Työelämän muutokset huomioiva, laadukas, terveellinen ja turvallinen työelämä

ELY-keskus on kehittänyt aktiivisen tavan toimia työelämän, sen laadun ja tuottavuuden kehittämiseksi alueellisessa ekosysteemissä yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, sekä valtakunnallisesti (TEM-hallinnon työelämän kehittämisverkosto)

Tavoite 2025	Työelämän kehittämisen alueellisen verkoston rakentaminen ja kokoaminen. Selvitetään alueen olemassa olevien verkostojen hyödyntämisen mahdollisuudet (mm. kauppakamari, VS liiton ryhmät, Turun yliopiston työtieteiden keskus, oppilaitokset.). Jaetaan tietoa esr+ rahoitusmahdollisuuksista työelämän kehittämisen hankkeisiin.
Tavoite 2026	Toimiva ja aktiivinen alueellinen – (ja yliaalueellinen) työelämän kehittämisen verkosto on luotu. Hyödynnetään ja jaetaan valtakunnallisen verkoston osaamista ja materiaaleja alueelle. Aktivoidaan

yrityksiä osallistumaan yhdessä kumppanien kanssa työelämän kehittämisen hankkeisiin. Jaetaan tietoa esr+ rahoitusmahdollisuuksista työelämän kehittämisen hankkeisiin.

Tavoite 2027 Aktiivinen alueellinen – (ja yliaalueellinen) työelämän kehittämisen verkosto toimii ja kokoontuu säännöllisesti. Jaetaan yrityksille ja työnantajille tietoa työelämän kehittämistä ja aktivoidaan työnantajia osallistumaan yhdessä kumppanien kanssa työelämän kehittämisen hankkeisiin ja niiden kehittämiseen. Hyödynnetään ja jaetaan valtakunnallisen verkoston osaamista ja materiaaleja alueelle. Jaetaan tietoa esr+ rahoitusmahdollisuuksista työelämän kehittämisen hankkeisiin.

Maahanmuuttaneiden kotoutuminen ja työllistyminen nopeutuvat ja tehostuvat

Kotoutuminen ja työllistyminen tapahtuvat nopeasti ja maahanmuuttajien omaa vastuuta lisäävästi

Tavoite 2025 ELY-keskus varmistaa osaltaan, että alue- ja paikallistasolla työllisyyspalvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen toimeenpanossa vahvistetaan maahanmuuttajien työllisyyttä ja omaa vastuuta kotoutumisestaan.
ELY-keskus varmistaa kotoutumisen mahdollisuudet molemmilla kotimaisilla kielillä.
Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.
ELY-keskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.
ELY-keskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaahtien työllisyys ja kielitaito paranevat.
ELY-keskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.

Tavoite 2026 ELY-keskus varmistaa osaltaan, että alue- ja paikallistasolla työllisyyspalvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen toimeenpanossa vahvistetaan maahanmuuttajien työllisyyttä ja omaa vastuuta kotoutumisestaan.
ELY-keskus varmistaa kotoutumisen mahdollisuudet molemmilla kotimaisilla kielillä.
Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.
ELY-keskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.
ELY-keskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaahtien työllisyys ja kielitaito paranevat.
ELY-keskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.

Tavoite 2027 ELY-keskus varmistaa osaltaan, että alue- ja paikallistasolla työllisyyspalvelu-uudistuksen ja kotoutumislain kokonaisuudistuksen toimeenpanossa vahvistetaan maahanmuuttajien työllisyyttä ja omaa vastuuta kotoutumisestaan.
ELY-keskus varmistaa kotoutumisen mahdollisuudet molemmilla kotimaisilla kielillä.
Tilapäistä suojelua saavien työllistyminen ja kuntiin siirtyminen nopeutuu ja tehostuu.
ELY-keskus seuraa ulkomaalaistaustaisten työllisyysastetta alueellaan, keskeisenä kohderyhmänä ulkomaalaistaustaiset naiset.
ELY-keskus varmistaa osaltaan, että maahanmuuttajaahtien työllisyys ja kielitaito paranevat.
ELY-keskus tekee yhteistyötä KEHA-keskuksen kanssa maahanmuuton ja kotoutumisen alueellisen seurannan kehittämiseksi.

Alueelliseen yhteistyöhön, kansainvälistä suojelua saavien vastaanottoon ja rinnakkaisyhteiskuntien torjumiseen sekä hyvien väestösuhteiden edistämiseen panostetaan

Tavoite 2025 ELY-keskus vahvistaa tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.
Osana alueellista yhteistyötä, ELY-keskus tukee kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntymisen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämässä.

Tavoite 2026 ELY-keskus vahvistaa tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.
Osana alueellista yhteistyötä, ELY-keskus tukee kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntymisen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämässä.

Tavoite 2027 ELY-keskus vahvistaa tietoisuutta kotoutumisjärjestelmän kannustavuuden ja velvoittavuuden lisäämisestä.
Osana alueellista yhteistyötä, ELY-keskus tukee kuntia ja hyvinvointialueita rinnakkaisyhteiskuntien syntymisen torjumisessa ja hyvien väestösuhteiden edistämässä.

Tulosohjauksessa huomioitavat valtionhallinnon yhteiset teemat

Digitalisaation edistäminen/Turvalliset, luotettavat ja yhteen toimivat digitaaliset palvelumme ovat asiakaslähtöisiä ja sujuvoittavat prosesseja

Toimintaprosesseja sujuvoitetaan digitalisaation keinoin

Tavoite 2025	ELY-keskus osallistuu aktiivisesti asiakkaidemme käyttämien digitaalisten palveluiden kehittämiseen siten, että ne ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia. ELY-keskus asettaa asiantuntijoita (oto-periaatteella) tähän kehitystyöhön. ELY-keskukset, yhdessä KEHA-keskuksen kanssa tekevät ehdotuksia myös niiden järjestelmien kehittämiseksi, jotka palvelevat ELY-keskuksen asiakkaita, vaikka nämä järjestelmät eivät olisikaan KEHA-keskuksen ylläpitämiä.
Tavoite 2026	ELY-keskus osallistuu aktiivisesti asiakkaidemme käyttämien digitaalisten palveluiden kehittämiseen siten, että ne ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia. ELY-keskus asettaa asiantuntijoita (oto-periaatteella) tähän kehitystyöhön. ELY-keskukset, yhdessä KEHA-keskuksen kanssa tekevät ehdotuksia myös niiden järjestelmien kehittämiseksi, jotka palvelevat ELY-keskuksen asiakkaita, vaikka nämä järjestelmät eivät olisikaan KEHA-keskuksen ylläpitämiä.
Tavoite 2027	ELY-keskus osallistuu aktiivisesti asiakkaidemme käyttämien digitaalisten palveluiden kehittämiseen siten, että ne ovat turvallisia, luotettavia, yhteen toimivia, asiakaslähtöisiä ja prosesseja sujuvoittavia. ELY-keskus asettaa asiantuntijoita (oto-periaatteella) tähän kehitystyöhön. ELY-keskukset, yhdessä KEHA-keskuksen kanssa tekevät ehdotuksia myös niiden järjestelmien kehittämiseksi, jotka palvelevat ELY-keskuksen asiakkaita, vaikka nämä järjestelmät eivät olisikaan KEHA-keskuksen ylläpitämiä.

Tietojohtamisen kehittäminen

Tiedolla johtamisen osa-alue: kattava ja laadukas tiedonhallinta

Tavoite 2025	Uusien tehtävien mukaisten tietotarpeiden määrittely huomioiden vuonna 2026 voimaan tulevat muutokset (elinvoimakeskukset).
Tavoite 2026	Tiedonhallinnan prosessien (tiedon hankinta, jalostaminen, tallentaminen ja jakaminen), yhteistyön ja työnjaon kehittäminen. Tietoalustojen (mm. Mylly) tehokkaampi hyödyntäminen.
Tavoite 2027	Tiedonhallinnan prosessien (tiedon hankinta, jalostaminen, tallentaminen ja jakaminen), yhteistyön ja työnjaon kehittäminen. Tietoalustojen (mm. Mylly) tehokkaampi hyödyntäminen.

Tiedolla johtamisen osa-alue: systemaattinen tiedolla johtaminen

Tavoite 2025	Tiedon hyödyntämisen prosessin ja roolitusten rakentaminen sekä pilotointi.
Tavoite 2026	Tiedon hyödyntämisen prosessin kehittäminen tarvittavilta osin.
Tavoite 2027	Tiedon hyödyntämisen tilan arviointi ja tiedon hyödyntämisen prosessin kehittäminen tarvittavilta osin.

Tiedolla johtamisen osa-alue: henkilöstön osaamisen ja kyvykkyyden kehittäminen

Tavoite 2025	Uusien tiedon jakamista ja osaamisen kehittämistä tukevien käytänteiden kehittäminen (mm. koulutuksissa saadun uuden tiedon jakaminen ja jalkauttaminen, e-oppivan hyödyntäminen). Tiedonlukutaidon kehittäminen.
Tavoite 2026	Strateginen henkilöstön kehittämissuunnitelman 1. vaihe: kyvykkyyshäikön rakentaminen ja osaamisen nykytilan kartoitus.
Tavoite 2027	Strateginen henkilöstön kehittämissuunnitelma 2. vaihe: kehittämis- ja toteutussuunnitelmien laadinta.

Yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistäminen

Toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnittelun laatua on kehitetty

Mittayksikkö	Webropol-kyselyn mukainen taso					
	Tot 2023	Tot 2024	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
			≥ 3	≥ 3	≥ 3	

Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet

Asiakaspalvelutyytyväisyys

Mittayksikkö	Asteikko 1–5				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 4,2	≥ 4,2	≥ 4,2	

ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys

Mittayksikkö	Asteikko 1–5				
	Tot 2023	Tav 2025	Tav 2026	Tav 2027	Tav 2028
		≥ 4		≥ 4	

4 Voimavarojen hallinta

Henkilöstövoimavarojen edistämisen tavoitteita on seurattu VM Baron tulosten kautta. Palkeet on uudistanut henkilöstökyselyn yhteistyössä virastojen kanssa vuoden 2024 aikana. Sisällön uudistamisen vuoksi tulosten vertailtavuus aiempien vuosien kyselyihin katkeaa, minkä vuoksi tarkkojen numeeristen tavoitteiden asettaminen valtion yhteisen henkilöstötutkimuksen tuloksille ei ole tarkoituksenmukaista vuodelle 2025. Näiden sijasta asetetaan uusi, sanallinen tulostavoite vuodelle 2025.

Vuoden 2025 henkilöstötutkimuksen tulokset määrittävät virastoille uuden lähtötason, minkä perusteella asetetaan tulostavoitteet seuraaville vuosille. Tavoitteet tullaan tämän pohjalta asettamaan edellisten vuosien tapaan kokonaistyytyväisyyteen, työhyvinvointiin ja johtamiseen liittyen uudelleen vuodesta 2026 eteenpäin.

Henkilöstövoimavarojen edistämisen tavoitteet

Ylläpidämme toimintakykyämme muutoksessa kiinnittämällä huomiota henkilöstömme tyytyväisyyteen ja työhyvinvointiin sekä johtamiseen.

Tavoite 2025 Työtyytyväisyyttä on pyritty ylläpitämään muutoksessa viestimällä avoimesti ja oikea-aikaisesti aluehallintouudistuksen etenemisestä, työhyvinvointia on edistetty järjestämällä yhteisöllistä ja liikunnallista tyhy-toimintaa vähintään saman verran kuin vuonna 2023 sekä johtamiskykyä ylläpidetään ja kehitetään järjestämällä esihenkilöfoorumi joka toinen kuukausi. Henkilöstön ja esihenkilöiden välistä vuoropuhelua on ylläpidetty järjestämällä kehityskeskustelut keväällä ja syksyllä sekä välikeskustelut ja jatkuvan keskustelun vartit valmentavan työotteen ohjeistuksen mukaisesti. Lisäksi on pidetty välitöntä keskusteluyhteyttä esihenkilöiden ja henkilöstön kesken säännöllisesti pitkin vuotta mm. yksikkö- ja ryhmäkeskusteluissa.

Tyydyttävä taso: Aluehallintouudistuksesta on tiedotettu säännöllisesti, työhyvinvointia edistävää toimintaa on järjestetty vähemmän kuin vuonna 2024 ja esihenkilöfoorumeita on järjestetty neljännesvuosittain. Kehityskeskusteluita on ollut kerran vuodessa ja jatkuvan keskustelun vartit on pidetty valmentavan työotteen ohjeistuksen mukaisesti.

5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Tulossopimuksessa tulostavoitteet asetetaan lähtökohtaisesti koko sopimuskaudeksi. Tarvittaessa asetettuja tulostavoitteita voidaan kuitenkin päivittää ja muuttaa sopimuspäivitysten yhteydessä. Tulostavoitteiden saavuttamista kuvaavat vuosittaiset tavoitetasot asetetaan sitovasti seuraavalle vuodelle ja kolmen seuraavan vuoden tavoitetasot asetetaan alustavina. Tulossopimusta päivitetään rullaavasti vuosittain.

ELY-keskusten tulossopimusten tulostavoitteisiin on tehty vuoden 2025 sopimusvalmistelujen yhteydessä tarvittavat muutokset liittyen TE24 –uudistuksen voimaantuloon. Vastaavasti on sovittu, että hallitusohjelman mukaisen, tekeillä olevan aluehallintouudistuksen vuoksi tulostavoitteille ei tarvitse vuoden 2025 sopimuksia valmisteltaessa asettaa tavoitetasoja lainkaan vuodelle 2028.

Raportointi tulostavoitteiden toteumista tehdään kaksi kertaa vuodessa. Tulostavoitteiden koko vuoden toteumista raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen sisältyvässä toimintakertomuksessa. Tilinpäätöstietojen osalta tiedot toimitetaan ministeriölle viimeistään viikon kuluttua tilinpäätöksen hyväksymisestä ja puolivuotistietojen osalta 31.8. mennessä. Tulossopimuksen toteutumista arvioidaan ministeriön antamassa tilinpäätöskannanotossa toimintavuotta seuraavan vuoden kesäkuussa.

Tulossopimus ja tilinpäätöstiedot julkaistaan [Valtiokonttorin määräyksen](#) mukaisesti.

Tavoitteiden toteutumisen arviointia varten tulossopimuksen mittareille on määritelty yksi läpi koko tulossopimuksen sovellettava arviointiasteikko. ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen osalta sovelletaan kolmiportaista asteikkoa eli ”liikennevalomallia”. Liikennevalomallissa tavoitteiden toteutumista arvioidaan seuraavasti: VIHREÄ (3) = tavoite on saavutettu tai ylitetty, KELTAINEN (2) = tavoite on saavutettu osittain/tydyttävästi tai siitä ollaan jääty jonkin verran, PUNAINEN (1) = tavoitteesta on jääty paljon tai se ei ole toteutunut lainkaan. Sanallisessa tulosraportoinnissa keskitytään tulossopimuksen tulostavoitteiden poikkeama- ja riskiraportointiin. Erityisesti tavoitteista jäämisestä ja sen syistä tulee raportoida.

Toimialaohjaus täydentää tulosohjausta tarvittaessa ja hallinnonalat ohjeistavat toimialaohjauksen menettelyistä erikseen.

Allekirjoitukset toteutetaan sähköisesti.

27.1.2025

Työ- ja elinkeinoministeriö	Tiina Korhonen, ylijohtaja
Maa- ja metsätalousministeriö	Pekka Pesonen, kansliapäällikkö
Ruokavirasto	Raimo Pyysalo, hallintojohtaja, pääjohtajan sijainen
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Anita Lehtikainen, kansliapäällikkö
Ympäristöministeriö	Juhani Damski, kansliapäällikkö
Väylävirasto	Kari Wihlman, pääjohtaja
Väylävirasto	Mirja Noukka, toimialajohtaja
Varsinais-Suomen ELY-keskus	Olli Madekivi, ylijohtaja
Varsinais-Suomen ELY-keskus	Okku Kalliokoski, johtaja

Liitteet

Liitteisiin sisällytetään ohjauksen näkökulmasta olennainen, varsinaista sopimusta täydentävä materiaali. Liitteistä tehdään erillinen PDF-dokumentti.

Tulosopimuksen liitteisiin sisällytetään seuraavat:

1. Seurantamittarit, jotka täydentävät luvun 3 tulostavoitteita eli niillä seurataan viraston toimintaa ns. perustekemistä. Mikäli näissä tapahtuu laskua, nostetaan asia tarvittaessa tulostavoitteeksi.
2. Kuvaus riskienhallintajärjestelmästä
3. Määräraha-aulukko
4. ELY-keskusten ja KEHA-keskuksen erikoistumistehtävät